

NKÖ/218-8...../2021.

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Nagykökényes Községi Önkormányzat

2019.-2024.

Felülvizsgálva: 2021.05.31.

Bésszer Andrásné
polgármester

TARTALOM

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	6
Bevezetés	6
A település bemutatása.....	6
Földrajzi adottsága, történelme.....	6
Gazdasági háttere	9
Község Infrastruktúrája	9
Értékeink, küldetésünk	17
Célok.....	18
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	20
1. Jogszabályi háttér bemutatása	20
2. Stratégiai környezet bemutatása	25
2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal.....	25
2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása	26
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása	30
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	31
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	34
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció.....	35
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	44
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	48
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete	51
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	52
3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása	57

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal	57
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	57
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	58
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)	62
4.2 Szegregált, telepszerű lakóköznyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	66
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	66
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	74
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	80
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	87
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	97
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	104
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	105
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	106
1. A HEP IT részletei	106
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	106
A beavatkozások megvalósítói	106
Jövőképünk.....	108
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	108
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	114
3. Megvalósítás	117
A megvalósítás előkészítése	117
A megvalósítás folyamata	118

Monitoring és visszacsatolás	120
Nyilvánosság	120
Érvényesülés, módosítás.....	122
4. Elfogadás módja és dátuma	123

„A befogadó társadalom alapja a diszkriminációmentességgel társuló pozitív cselekvés”
/Madridi Nyilatkozat/

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet valamint a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Nagykökényes Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzati feladat ellátását szolgáló intézményeket. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Földrajzi adottsága, történelme

A XI. században feltehetően a Szolnok nemzetség birtoka volt. A nemzetség ez ágának a XII. században való elszegényedésével, gyengülésével hozható kapcsolatba, hogy a század közepe táján e terület már a Kökényes-Radnót nemzetség birtokába került. A falu neve és a XII. század utolsó negyedében alapított premontrei prépostság arra enged következtetni, hogy e helyen alakult ki a nemzetség központja. A tatárjárás idején a falu és a prépostság is súlyos károkat szenvedhetett, amelyre a templom középkori maradványai alapján következtethetünk. A nemzetségnek nógrádi ága a XIV. század elején kihalt, s Kökényes és az ahhoz tartozó birtokok 1315-ben a Kacsics-nembeli Simonra szálltak. A birtoklás ekkor női ágon folytatódott. (A birtokok egy része már korábban - Erdélyben is - Aba-nembeliek kezére került.)

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A prépostság kegyurai ettől kezdődően a Kacsics-nembeli birtokosok. 1332-ben Briccius a kökényesi prépost. A Kökényes nemzetség kihaltával az útvonalak kereszteződésében települt falu s az itt alapított prépostság is hanyatlásnak indult. Megkezdődött az egykor jelentős birtok felbomlása. A birtokhoz tartozó Bér, Palotás s talán Erdőtarcsa és Héhalom is már a XIV. század elején királyi birtok.

Kökényes a Kacsicsok Salgai ágának kezéről 1413-ban a Gömör megyei Derencsényiek birtokába került. 1428-ban Kwekenyesmonastora néven említik.

1493-ban a Szobi család is birtokos itt. A XVI. század elején a Derencsényiek már csak részbirtokosok Kökényesen, kisbirtokos nemesek mellett. Az 1542. évi Nógrád megyei adóösszeírásban is előfordul a falu neve, és megtudjuk abból, hogy akkor plébániája volt: „Kewkenyes, plebanus loci ejusdem, fl. I.” A török hódoltság kezdete táján a falu és a prépostsági épületek jelentős károkat szenvedhettek. A szerzetesek már korábban elhagyták a prépostságot. Hatvannal együtt Kökényes is hamar hódoltsági terület lett (1544). 1559-ben 24 adóköteles házat írtak össze Kökényesen. 1562-63-ban 2820 akcset fizetett a falu Aspalik Hasszán ágának. A prépostság köveinek nagy részét a törökök a hatvani vár javításához, erősítéséhez használták fel. A hódoltság megszűnte után a Podmaniczky és az Orczy családok birtokába került Kökényes. Az 1697-ben készült canonica visitatio szerint korábban a falu a vérségi plébániához tartozott. „Versegh erat antea cum Kökényes distincta parochia.” 1714-ben újjászervezték a vérségi plébániát, s Kökényes fiília lett. Ez a kapcsolat 1854-ig tartott. Önálló plébániává való alakulása óta vezetik az anyakönyvet. 1713. febr. 18-án a Kende nemzetség tagjai megállapodtak abban a fiú- és leányágot illető javak elosztása során, hogy „Az Kökényesi Régi Udvarház mind a hat részre osztodgyék, vagy pedig közönségesen curaltassék s epetessék, szabados jussa leven mindenik Atyafinak lemeneteliben az házhoz szállani”. A községhez tartozott Alsó- és Felsőpatkányos, Kis- és Nagytamota, Ürgépuszta, Tetszlak és Albertmajor. Lélekszáma: 1912-ben 797 fő és 1970-ben 830 fő.

1.2.1. A település jellege

A Bér-patak nyugati partján húzódó dombvonulat lábánál vezető út két oldalán települt a falu. Az útkanyar feletti dombon áll a Római katolikus plébániatemplom, s közelében, az oda felvezető út északi oldalán a plébánia épülete. A falu az Aszód-Verseg-Zagyvaszántó-Pásztó (vagy Gyöngyöspata) és a Hatvan-Heréd-Erdőtarcsa-Acsa (vagy Buják) felé vezető utak keresztezési pontjában települt. Ezek az utak a Zagyva és a Galga völgyét kötötték össze, s így Kökényes a középkorban jelentős csomópont, vámhely lehetett. Nagykökényes és környéke hatezer év óta folyamatosan lakott terület. Az egymásra épülő kultúrákat a könyvtár régészeti kiállítása mutatja be. Az első írásos emlék 1235-ből származik, mely Kokins nevén említette a települést. A XI. században feltehetően a Szolnok nemzetség birtoka volt. A nemzetség ezen ágának a XII. században való elszegényedése a nemzetség gyengülésével hozható kapcsolatba. Így a század közepe táján e terület már a Kökényes-Radnót nemzetség birtoka lett. A falu neve, és a XII. század utolsó negyedében épült premontrei prépostság ténye arra enged következtetni, hogy e helyen alakult ki a nemzetség központja. A tatárjárás idején, 1241-ben a falu és a prépostság is súlyos károkat szenvedett, amelyre a templom középkori maradványai alapján következtethetünk. A nemzetség nógrádi ága a XIV. század elején kihalt, s Kökényes, illetve a hozzá tartozó birtokok 1315-ben a Kacsics-nembéli Simonra szállottak. A birtoklás ekkor női ágon folytatódott. A prépostság kegyurai ettől kezdve a Kacsics-nemzetségbeli birtokosok voltak. 1332-ben Briccius a Kökényesi prépost. A Kökényes nemzetség kihaltával az útvonalak Keresztelkedésében épült falu, s az itt alakult prépostság is hanyatlásnak indult. Megkezdődött az egykor jelentős birtok felbomlása. A hozzá tartozó Bér, Palotás és talán Erdőtarcsa is már a XIV. század elején királyi birtok volt. Kökényes a Kacsicsok salgai ágának kezéből 1413-ban a Gömör megyei Derencsényiek birtokába került. 1428-ban Kwekenyes monostora néven említették. 1493-ban a Szobi család is birokosa volt. A XVI. század elején a Derencsényiek már csak részbirtokosok voltak Kökényesen, a kisbirtokos nemesek mellett. Az 1542. évi Nógrád megyei összeírásban is előfordult a falu neve, s ebből megtudjuk, hogy ekkor plébániája volt. A török hódoltság kezdete táján a falu és a prépostsági épületek jelentős károkat szenvedtek. A szerzetesek már korábban elhagyták a prépostságot, Hatvannal együtt Nagy-és Kiskökényes is hódoltsága terület lett. 1559-ben 24 adóköteles házat írtak össze a faluban. 1562-63-ban 2820 akcse adót fizetett a falu Aspalik Hasszán török agának. A hódoltság megszűnése után a Podmaniczky és az Orczy családok birtokába került a község. 1714-től 1854-ig Verség ieanyegynáza volt. A községhez tartozott Alsó- és Felsőpatkányos, Kis- és Nagytamota. Ürgépuszta, Tetsziak és Albertmaior. Lakóinak száma 1912-ben 797, 1970-ben 830 volt.

Gazdasági háttere

A földrajzi elhelyezkedésének köszönhetően a lakosság nagy része évszázadokon keresztül mezőgazdasági tevékenységből élt. Jelenleg is a legnagyobb helybéli foglalkoztató a Heréd-Nagykökényes Mezőgazdasági Szövetkezet. Az 1900 évek elejétől kezdődően az iparban dolgozni vágyó emberek a közeli Hatvanban, és a Selypi Medencében (Apc, Petőfibánya, Selyp, Mátravidéki Erőmű, Vörösmajor) felépült gyárakban találtak munkát.

A községben jelentős a mindennapi munkaerő vándorlás. A munkaképes lakosság túlnyomó többsége Hatvanban, vagy a közeli településeken lévő üzemekben dolgozik, de nem ritka a Budapesti ingázás sem, amely a jónak nevezhető közösségi közlekedésnek, illetve az autópálya kínálta gyors megközelítési lehetőségnek köszönhető.

Község Infrastruktúrája

A község infrastruktúrája folyamatosan fejlődik. A telefonhálózat nagyobb volumenű fejlesztésére 1993-ban került sor. Nagykökényesen már nincs földút, de az utak minőségi javításra szorulnak. 2013. évben egy jelentős úthálózat fejlesztés történt, a Hatvan-Verseg összekötő főutat az állami Közútkezelő teljesen felújította, így a Hatvanba bejutás könnyebbé vált. 2017. évben hazai forrású támogatással teljesen új burkolatot kapott az addigi legrosszabb utcája, a Táncsics út, mellyel a falu végéről a lakosok bejutása a központba könnyedebbé vált, életminőségük sokat javult. A közvilágítás korszerűsítésére is több alkalommal sor került. 2018. évben kiépítették a településen a szélessávú internetet.

A vezetékes ivóvíz teljes körűen biztosított, a szennyvízhálózat kiépítésére 1998. évre befejeződött. A gázhálózat kiépítése 1995-ben történt meg, év végére már a lakások 63 %-a használhatta ezt a korszerű fűtőanyagot. A közterületeken 2 vízkifolyó vehető igénybe. A kereskedelmi alapellátást 2 kiskereskedelmi bolt (ebből: 1 élelmiszerüzlet és 1 vendéglátó egység-) biztosítja. Az önkormányzat tulajdonát képező üzlethelyiségeket (vegyes bolt, italbolt-pizzéria) bérbe adta vállalkozóknak. Egy nagyobb gazdasági szervezet működik a faluban, a Mezőgazdasági Szövetkezet.

A lakosság egyharmada nyugdíjas. A munkanélküliek száma nem jelentős; az aktív lakosság nagy része Hatvanban dolgozik. A közhasznú alkalmazottakat a parkosításban, az utak rendbe tételében és az intézményeknél kisegítő munkára foglalkoztatják.

Az önkormányzat ingatlanai felújítását az elmúlt években hazai és európai uniós támogatással tudta elvégezni. Megújult és Alkotóházzá alakult a volt Dessewffy kúria volt istállója, új háziorvosi rendelőt alakítottak ki, felújították az Óvoda mosdóját, megvalósult a Művelődési Ház külső felújítása és korszerűsítése, KEHOP pályázattal pedig az Óvoda és a Hivatal épülete energetikai korszerűsítése is. Legfontosabb feladat volt a HEP elfogadásakor az országos műemléki védettségű volt Dessewffy kúria jelenleg használaton kívüli épületének tetőfelújítása és külső belső felújítása, melyet TOP pályázati forrásból a 2021. évi felülvizsgálat idejére sikeresen megvalósítottak, a projekt a végéhez közeledik.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2014	589	bázis év
2015	571	96,94%
2016	591	103,50%
2017	587	99,32%
2018	576	98,13%
2019	n.a.	-
2021	551	95,66%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, KCR

A vizsgálat alá vont 2014-2019. években a község lakónépességének száma hullámzó tendenciát mutatott, de gyakorlatilag stagnált a népességszám. Négy év alatt a lakónépesség száma 13 fővel csökkent, ami a 2014. évi bázis évhez viszonyítva 1,9 %-os létszámfogyást jelent. Ennek oka lehet a természetes szaporulat csökkenése, az elhalálozások számának a növekvő jellege, valamint az elvándorlások és bevándorlások aránya volt. Az önkormányzat számára rendelkezésre álló KCR adatok szerint a lakónépesség száma 2021. évre 3 év alatt jelentősen, 25 fővel csökkent 551 főre. (Megjegyzendő, hogy a település állandó lakossága viszont lényegesen magasabb, 2021.01.01-jén 578 fő volt.)

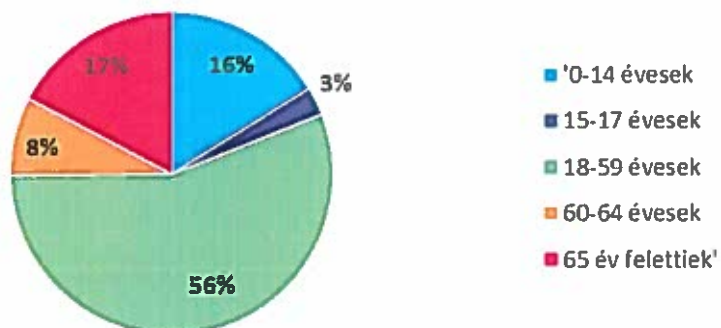
Az állandó népesség 2018. év végi létszámának korosztályi és nemenkénti alakulását mutatja következő táblázat és grafikonok.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

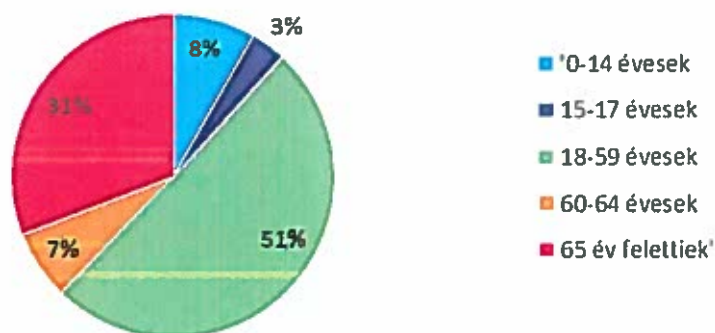
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	290	289	579	50,09%	49,91%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			18	3,11	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	47	24	71	8,12%	4,15%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	8	10	18	1,38%	1,73%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	162	146	308	27,98%	25,22%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	23	20	43	3,97%	3,45%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	50	89	139	8,64%	15,37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Az állandó népesség 2018. év végi adatait vizsgálva megállapítható, hogy:

- a népességen belül a gyermekek és fiatalok (107 fő) 18,48 %-ot képviselnek;
- az aktív korú népesség (18-64 év közöttiek) száma 351 fő, mely az állandó népességen belül 60,62 %-os arányt mutat;
- a 65 év felettiek (139 fő) száma 24 %-os arányt jelent a népességen belül.
- Az állandó népesség nemenkénti összetételét nézve elmondható, hogy az 579 főből a nők 50,09 %-ot, a férfiak 49,91 %-ot képviselnek. Az egyes korcsoportok nemenkénti összetétele változó, melyet jól szemléltet a 2.1. számú táblázat is.
- a gyermekek korosztályán belül és a fiatalok korcsoportjában a fiúk száma magasabb a lányok számától;
- a 18-59 év közötti népességen (308 fő) belül a férfiak aránya 2,76 %-kal magasabb, a 60-64 év közöttiek közt a férfiak 0,52 %-kal többen vannak;
- a 65 év felettiek korcsoportjában a nemek aránya drasztikus változást sejtet. A nők (89 fő) száma 178 %-kal magasabb értéket mutat a férfiak (50 fő) számától. Ez a szám jól tükrözi azt az országos tendenciát, hogy ebben a korosztályban a férfiak körében sokkal nagyobb a halandóság mint a nőknél.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	n.a.	n.a.	-
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	7	4	11
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	2	3	5
Összesen	9	7	-2

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

A 2.2. pont táblázat adatai szerint összességében tekintve 2001 év 2011-hez viszonyítva két fővel csökkent a 15-17 éves gyerekek száma.

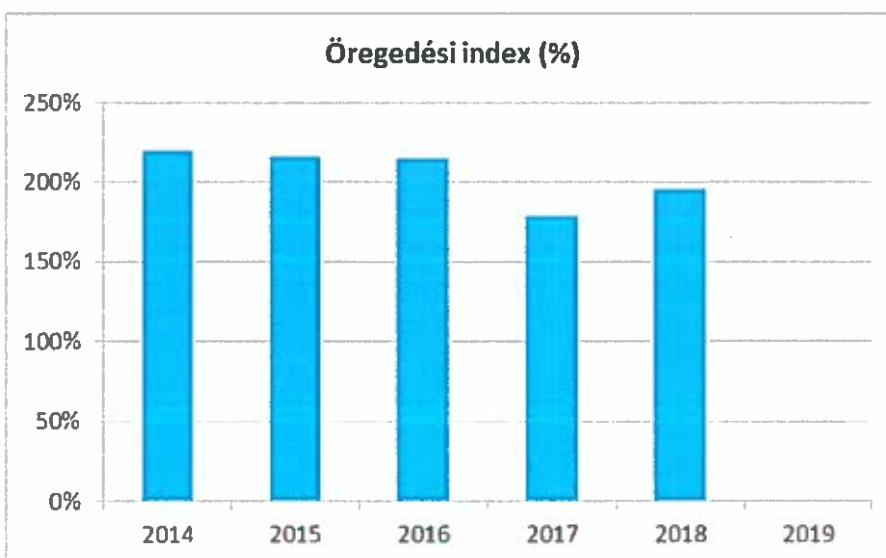
Az öregedési index az időskorú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított arányát fejezi ki. A népesség korösszetétele változásának és az öregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége.

2018-ban Nagykökényes Község állandó népessége 589 fő volt, lakónépesség száma pedig 579 fő. Az elmúlt években az állandó népesség szám tekintetében minimális, csökkenés figyelhető meg. 2016-ban minimális népességszám növekedés figyelhető meg az előző évi adatokhoz képest.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2014	130,0	59,0	220,34%
2015	132,0	61,0	216,39%
2016	140,0	65,0	215,38%
2017	134,0	75,0	178,67%
2018	139,0	71,0	195,77%
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból megállapítható, hogy 2014-től kezdődően 2018. év végéig a település öregedési indexe kismértékű, 2016-ról 2017 év között jelentős mértékű csökkenést mutat.

A 2014-2016. közötti időszakban az öregedési index 200 % fölötti szinten mozgott, ami a 65 év feletti korosztály magasabb számát mutatja. A 0-14 éve korosztály illetve a fiatalok csoport nagyságrendben aránya nem változott ezen időszak alatt.

A fent leírtakat jól szemlélteti az öregedési index grafikon is.

Egy település népesség száma nem csak a természetes népmozgásból (születés, halálozás) adódóan változik, hanem a népesség vándorlása miatt is.

Jellege szerint a belföldi vándorlás lehet:

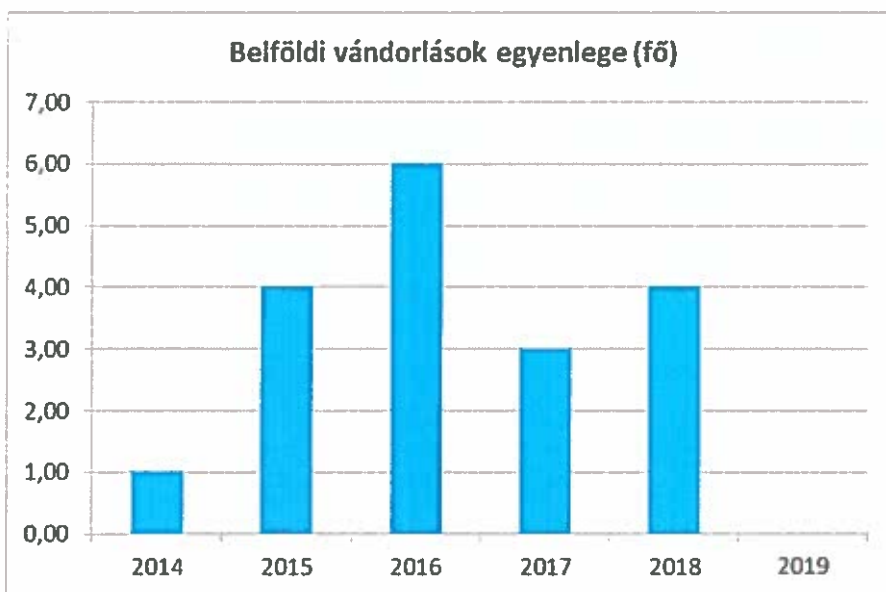
Állandó: amikor (állandó) lakóhely-változtatás történik (valaki más településre költözik).

Ideiglenes: amikor az (állandó) lakóhely fenntartásával költözik el valaki egy másik településre és ott tartózkodási helyet létesít. Ideiglenes vándorlásnak minősül az egyik tartózkodási helyről a másik tartózkodási helyre való költözés is.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2014	18	17	1,00	1,73
2015	15	11	4,00	6,93
2016	29	23	6,00	10,19
2017	19	16	3,00	5,08
2018	22	18	4,00	6,91
2019	n.a.	n.a.	-	n.a.

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból, illetve a grafikonról is látható, hogy Nagykökényesen vizsgált időszakban az odavándorlás javára változott a mutató értéke. 2016-ban már 6 fővel több volt az odavándorlók száma, mint az elvándorlóké.

Természetes szaporodást a KSH definíciója szerint: "az élveszületések és a halálozások különbözete." Azt mutatja, hogy az adott területen nőtt-e vagy csökkent a lakosság száma.

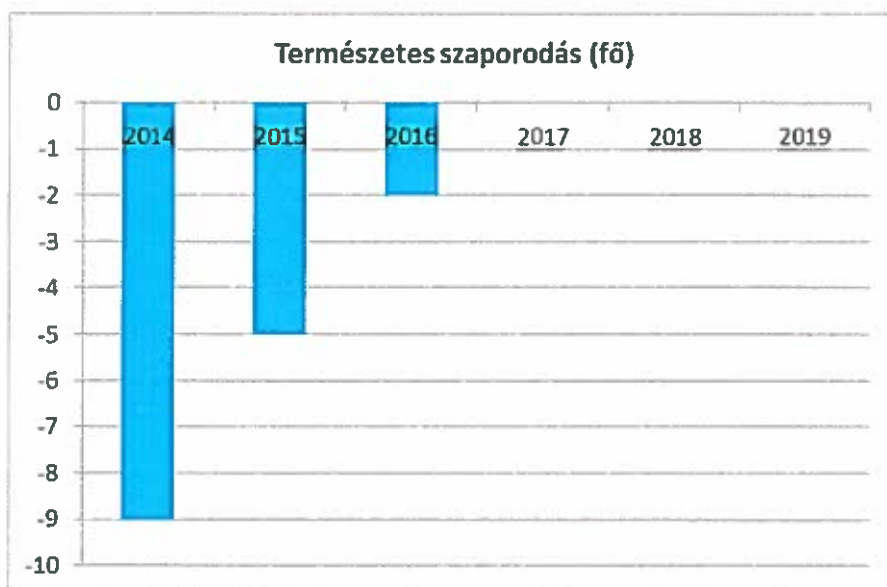
A fejlett országokban a kezdeti lassú fejlődés időszakát - melyet magas születési és magas halálozási arány jellemzett egyszerre - gyorsuló népességnövekedés követte, melyre a magas születési és csökkenő halálozási arány volt jellemző (népességrobbanás). Ez a folyamat mostanra egyre lassuló növekedésre/kismértékű csökkenésre váltott, csökkenő születésszám mellett tovább csökkenő halálozási mutatókkal (előregedés).

Magyarországról – a környező országokhoz hasonlóan – elmondható, hogy hosszú évek óta folyamatosan fogy a népessége, lakossága előregszik. Településünkéről is ezt a képet mutatta a 5. számú tábla és grafikon.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2014	5	14	-9
2015	3	8	-5
2016	3	5	-2
2017	11	11	0
2018	n.a.	14	-
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakosságszám csökkenéséhez is nagyban hozzájárul az a kedvezőtlen folyamat, amelyet a természetes szaporodás vizsgálatánál tapasztalunk. A vizsgált időszak minden évében az élve születések száma elmarad a halálozások számától, kivétel 2017-ben, amikor is megegyezik az élve születések száma a halálozások számával.

A vizsgált időszakban az élve születések száma a halálozások számához viszonyítottan folyamatos csökkenést mutat. A halálozások száma hullámzó tendenciát mutat. Az 5 év átlagában tekintve fogyó lakosságszámról beszélhetünk.

A természetes szaporodásban tapasztalt kedvezőtlen számok és a halálozási tendenciák együttes hatásának, valamint pozitívként a bevándorlások emelkedésének tudható be, hogy a település lakónépesség száma 2014. évhez viszonyítva csak minimális csökkenést mutat.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség mindannyiunk számára fontos érték. Az esélyegyenlőség megléte segítség abban, hogy az emberek – legyen az nő vagy férfi, gyermek vagy felnőtt, fiatal vagy idős, egészséges vagy beteg, illetve fogyatékkal élő –, származásuk, anyagi helyzetüktől függetlenül az élet valamennyi területén a jó minőségű szolgáltatásokhoz hozzájussanak.

Nagyköényes Községi Önkormányzat az esélyegyenlőség megvalósítását fontos feladatának tekinti. Folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó dokumentumokban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységét, a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Esélyegyenlőségi politikáját szolgáltatói, munkáltatói, intézményfenntartó szerepkörben érvényesíti, melynek során elismeri minden embernek azt a jogát, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen a településen. Egyenlő bánásmód és megkülönböztetés tilalmával megakadályozza a hátrányos megkülönböztetést minden formáját, a kirekesztést. Mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szervezetek is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a lakosság ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei a szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Értékeink:

- ügyfélbarát környezetet;
- gyors, szakszerű ügyintézés;
- segítőkészség, rugalmasság;
- fogékonyság az újra;
- környezetvédelem, környezettudatosság;
- hagyományok őrzése, ápolása;

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagykökényes település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkrimináció- és szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- a köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési terve (továbbiakban: HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Nagyköényes település aktuális HEP megvalósulásáról és az új HEP előkészítéséről 2018.06.27-én teljes körű HEP fórumot tartott. A 127/2018. (XII.18.) Kt. határozattal elfogadott HEP felülvizsgálatára a COVID veszélyhelyzetre tekintettel 2021.05.17.-21. között online HEP Fórumot tartottunk.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva;
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény, Nek.tv.)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ebktv. 31. §-a szerint:

„31. § (1) A község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

(2) A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

(3) A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

- a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,*
- b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,*
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,*
- d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.*

(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.”

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet.

Az állampolgári öngondoskodás, az együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – jogszabályi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételhez kötheti. Nagykökényes község önkormányzata a közszolgáltatások igénybevételét - a szennyvízszállításra rákötéshez fizetendő közműfejlesztési díjon kívül- nem kötötte feltételhez.

A fent hivatkozott jogszabály által meghatározott esélyegyenlőségi célcsoportokat érintően Nagykökényes Község Önkormányzata az alábbi rendeleteket alkotta:

2/2015. (II.18.) többször módosított önkormányzati rendelet a szociális ellátásokról:

meghatározza a pénzbeli, természetbeni és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások formáit, igénybevételük rendjét és a szociális étkezési térítési díj megállapítását. Képviselő-testület települési támogatást nyújt a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a temetési kiadások viseléséhez, rendkívüli települési támogatás formájában, az intézményi gyermekétkeztetési díjak egyedi mérsékléséhez. Nagykökényes községben biztosított szociális alapellátások formái az étkeztetés, a házi segítségnyújtás és a családsegítés.

10/2016.(VIII.19.) önkormányzati rendelete a települési szilárdhulladék gazdálkodásról

A rendelet részletesen szabályozza az Önkormányzat közszolgáltatással kapcsolatos feladatait, a hulladékgazdálkodási helyi közszolgáltatás ellátásának rendjét, a közszolgáltatás kötelező igénybevételét, a Közszolgáltató kötelezettségeit.

11/2016. (VIII.19.) önkormányzati rendelet a helyi környezet védelméről és a település köztisztaságáról önkormányzati rendelet

A rendelet részletesen szabályozza az ingatlanok és közterületek tisztántartását, az avar és kerti hulladék égetése szabályozását, mely 2021.01.01.-től EU szinten már tiltott, de a COVID veszélyhelyzet időszakára átmenetileg engedélyezhető az égetés, melyre a zöldhulladék szállítás még elégtelen szintje ad indokot.

3/2016.(II.18.) önkormányzati rendelete a nem jövedelem alapú helyi támogatásokról

A rendelet meghatározza a nem jövedelemalapú támogatások formáit, igénylésük rendjét.

- **Gyermekszületési támogatás** címén gyermekenként egyszeri 30.000.-Ft vásárlási utalvány illeti meg a szülőket, melyet a Polgármester személyes köszöntés keretében ad át.
- A 65 év feletti lakosság részére az **Idősek Napja** alkalmával egyszeri 3 ezer Ft/fő élelmiszer **utalványt** juttat az önkormányzat.
- Természetbeni egészségügyi juttatásként 6. hetes kortól 32. hetes kor közötti nagykökenyesi lakóhellyel rendelkező gyermekek ingyenesen a **rota vírus** fertőzés megelőzése érdekében br. 38.400,- Ft értékű **védőoltásban** részesülhetnek három oltóanyagból álló oltási sorozat formájában.
- Évente 5000 Ft / tanuló összegű **iskoláztatási támogatásra** jogosultak a nagykökenyesi lakóhellyel rendelkező, általános iskolás és középfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytató tanulók tanszer, könyv, írószer vásárlása céljából.
- **Felsőoktatási tanévkezdési támogatásra** jogosultak évente 20.000 Ft / tanuló összegben a nagykökenyesi lakóhellyel rendelkező, főiskola, vagy egyetem nappali tagozatán tanulmányokat folytató hallgatók tanszer, könyv, írószer vásárlása céljából.
- A tárgyévben 15. életévét még be nem töltő nagykökenyesi lakóhellyel rendelkező gyermekek részére 1.500,-Ft/fő értékű **Mikulás csomagot** biztosít természetbeni juttatásként hivatalból, a népesség-nyilvántartás adatai alapján a tárgyév december 1. és 5. napja között.

9/2015.(XI.6.) rendelete a talajterhelési díjról

Az önkormányzat rendeletében biztosította a talajterhelési díj fizetése alóli mentességet azon háztartások részére, amelyek éves vízfogyasztás a 30 m³-t nem haladja meg. A fizetendő díj mértékét a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény állapítja meg a település területérzékenységi szorzóját is figyelembe véve.

12/2013. (XII.27.) önk. rendelet a gyermekvédelemről meghatározza az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáit, szervezetét, a havi rendszerességgel 10.000 Ft /hó nyújtott fogyatékos gyermekek támogatására való jogosultság feltételeit. Az önkormányzat alapellátásként a gyermekjóléti szolgáltatást a Herédi Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó nem székhely önkormányzatként Heréd székhely Önkormányzat által „ellátási területként” a Lőrinci SZEGYI Társuláson keresztül biztosítja.

10/2018.(XI.29.) önkormányzati rendelet a gyermekétkeztetésről

Az önkormányzat természetbeni ellátásként intézményi gyermekétkeztetést biztosít déli meleg főétkezés, továbbá tízórai és uzsonna két kisétkezés formájában, valamint biztosítja a Gyvt. 21/C. §-a szerinti szünidei gyermekétkeztetést. Az intézményi gyermekétkeztetést az önkormányzat Vállalkozóval szerződéskötéssel óvodai háromszori étkezés ellátás formájában nyújtja óvodai nevelési napokon. térítési díj tízórai, ebéd és uzsonna együtt 660 Ft/nap. Általában évente 1-2 gyermek szülei fizetnek az ellátásért, a többi gyermek törvény alapján ingyenes étkező. A Gyvt. 21/C §-a szerint igénybe vehető szünidei gyermekétkeztetést az önkormányzat vásárolt szolgáltatással biztosítja az ebéd ételhordókban kiszállítással, vagy melegíthető készétel konzerv formájában.

3/2020.(II.13.) önkormányzati rendelet a falugondnoki szolgálatról

A Falugondnoki szolgálat létrehozásával 2020. évben jelentős fejlődés következett be a település életében, a szociális alapellátásban.

A 2020.03.1-jén hatályba lépett rendelet célja, hogy a falugondnoki szolgálat szabályozott keretek között:

- a) a település lakói számára a hiányzó, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást biztosítsa;
- b) a szolgáltatást igénybe vevő személyek szállítási problémáját megoldja;
- c) a település lakosságát érintő információk gyűjtését és továbbítását biztosítsa;
- d) a helyi adottságokhoz és sajátosságokhoz igazodó egyéni és közösségi szintű igények kielégítését, valamint az önkormányzati munka segítését biztosítsa.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó feladatok

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó feladatok:

- a) közvetlen, személyes szolgáltatások körébe tartozó alapeladatok,
- b) közvetlen, személyes szolgáltatások körébe tartozó kiegészítő feladatok,
- c) az önkormányzati feladatok megoldását segítő, közvetett szolgáltatások.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó közvetlen, személyes szolgáltatások körébe tartozó alapeladatok:

- a) közreműködés az étkeztetésben,
- b) közreműködés a házi segítségnyújtásban,
- b) egészségügyi és gyógyszerügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása,
- c) óvodáskorú, iskoláskorú gyermekek szállítása.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó közvetlen, személyes szolgáltatások körébe tartozó kiegészítő feladatok:

- a) közösségi, művelődési, sport-, és szabadidős tevékenységek szervezése, segítése,
- b) egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása,
- c) egyéb lakossági szolgáltatások, illetve a (2) bekezdésben foglaltakon kívüli egyéb alapszolgáltatások biztosításában való közreműködés.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó, az önkormányzati feladatok megoldását segítő, közvetett szolgáltatások:

- a) önkormányzati információk közvetítése a lakosság részére,
- b) falugondnoki szolgálat működtetésével kapcsolatos teendők ellátása.

A falugondnoki szolgálat

- a) szállítás,
- b) megkeresés és
- c) közösségi fejlesztés szolgáltatási elemeket biztosít.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó feladatok ellátásának módját, részleteit a falugondnoki szolgálat szakmai programja tartalmazza.

Az Önkormányzat a Magyar Faluprogram pályázat keretében 2020. nyarán Mercedes Vito típusú gk.-t vásárolt, mellyel legfőképpen az egészségügyi szolgáltatásokhoz hozzáférést biztosítja lakosainak, a kisiskolás gyermekek szállításán túl a szociális étkezés házhoz szállítását is a Szolgálat látja el. A COVID járvány időszakában a Szolgálattal az idősek védőoltásokra szállítását is megoldotta az Önkormányzat.

A szolgáltatások igénybevételének kezdete a falugondnoki szolgáltatás működési engedélye véglegessé válásának napja.

Az 1 fő közalkalmazott Falugondnok szociális szakképzésben vesz részt.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- ☐ **Gazdasági program** – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a COVID veszélyhelyzetre tekintettel a Képviselő-testület véleményének kikérésével a Katasztrófavédelemről ... szóló mód. 2011. évi CXXVIII. tv. 46. § (4) bekezdése alapján a **15/2020. (IV.28.) határozattal a Polgármester fogadta el.** Nagykökényes Községi Önkormányzat a gazdasági elképzelései között fontosnak tartja az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó intézkedéseket.
- ☐ **Általános településfejlesztési célok:**
- ☐ - településrendezési terv aktualizálása
 - ☐ - belterületi közutak felújítása és karbantartása,
 - ☐ - járdák felújítása,
 - ☐ - középületek állapotának megfelelő színvonalon tartása, akadálymentetése,
 - ☐ - pályázati forrásból a középületek energiahatékonyságának emelése,
 - ☐ - középületek környezetének rendezése, parkolók kialakítása,
 - ☐ - csapadékvíz-elvezető rendszer építése, felújítása.
- ☐ A Ciklusprogram számos célterületen fogalmazott meg intézkedést.
- **Településrendezési terv** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el. Nagykökényes Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2005. (VIII.25.) rendelete rendelkezik a Nagykökényes Község Helyi Építési Szabályzatáról (HESZ).
- **Településfejlesztési koncepció** - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Nagykökényes Község Önkormányzata a pénzügyi források jobb, hatékonyabb felhasználása, és a közszolgáltatások magas színvonalú biztosítása érdekében mindig nyitott volt a más önkormányzatokkal, szakmai partnerekkel az együttműködésre, a közös feladatvégzésre.

Ezt támasztják alá az alábbiak.

Közüoktatási és köznevelési feladatellátás:

A közoktatási, nevelési intézményi feladat ellátásáról a járásban működő önkormányzatok többnyire önállóan gondoskodnak. A kistérségi társulás fennállásáig a közoktatási intézményi feladat ellátását szervező tevékenységével biztosította. A közoktatási szakszolgálati feladatok közül valamennyi intézményben (óvodában és általános iskolában) a logopédiai ellátást, valamint az általános iskolákban a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás szakszolgálati ellátást biztosítanak. Heréd-Nagykökényes-Kerekharaszt önkormányzatok 2007.09.01.-től 2012.12.31.-ig intézményfenntartó társulásban teremtették meg a legoptimálisabb feltételeket a Herédi Általános Iskola közös intézményük részére, mely 2013. évtől átkerült a az Állam nevében a KLIK, átszervezését követően a Tankerület fenntartásába és működtetésébe. Beiskolázási területe azóta változatlanul Heréd, Nagykökényes és Kerekharaszt települések.

A köznevelési alapfeladatok közül az önkormányzat gondoskodik az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése feladatokról.

Az óvodai nevelésről a települési önkormányzat intézmény alapítása és fenntartása, vagy köznevelési szerződés révén gondoskodik.

A községben 25 férőhelyes óvoda fogadja a gyermekeket, amely tagóvodaként működtetéséről 2007.09.01.-2018.08.31. között a Heréd Községi Önkormányzattal létrehozott intézményfenntartó társulás keretében gondoskodtak. 2018.08.31-től az új Nagykökényesi Kökényvirág Óvoda intézményfenntartó feladatait a Nagykökényes Községi Önkormányzat látja el ismét önállóan, megszüntetésre került az óvodafenntartó társulás.

Az óvodai gyermeklétszám 17 fő körül mozog, mely stabilan biztosítja az intézmény működését. A COVID veszélyhelyzet idején is folyamatosan működik az óvoda, a szülők lehetőségeikhez mérten veszik igénybe az óvodai ellátást.

Szociális alapszolgáltatási feladatellátás:

Nagyköényes község szociális alapszolgáltatási feladatainak ellátását a Lőrinci Szociális Ellátó- és Gyermekjóléti Intézményt Fenntartó Társulás útján biztosított családgondozó látja el. 2016.01.01-től összeolvadtak családsegítési és családgondozási feladatok.

Jelenleg heti egy alkalommal biztosított az ellátás. Kedd (8:00-16:00 óráig) érhető el a szolgálat az Alkotóházban lévő irodában, illetve a délelőtti órákban, az Önkormányzati Hivatalban. A COVID járványidőszakban a Családsegítő mellett az Önkormányzat dolgozói (köztisztviselők, falugondnok) is kiemelt figyelmet fordítottak a karanténban lévőkre, vagy a kijárásukban korlátozott idősekre és gondoskodtak az ellátásukról.

A családsegítés általános és speciális segítő szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeivel, és módszereivel hozzájárul az egyének, családok, közösségek jólétéhez és fejlődéséhez.

A családsegítés keretében biztosítják:

- *a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,*
 - az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését
 - a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
 - a közösségfejlesztő programok szervezését,
 - a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadást
 - a kríziskezelést
- ☒ valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

A szociális étkeztetésről vállalkozóval kötött szerződéssel, mindenki számára házhoz szállítással gondoskodik az Önkormányzat.

Gyermekvédelmi feladat:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény VI. fejezetében található a gyermekjóléti szolgáltatás.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

Nagyköényes község gyermekvédelmi feladatait is a Lőrinci mikro-térségben található Szociális Ellátó- és Gyermekjóléti Intézmény - Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Intézményen keresztül valósítja meg.

A bölcsődei ellátás nem kötelező feladat a településen, mert a 0-3 éves korú gyermeklétszám nem éri el a 40 főt.

Intézményfenntartó társulások

Az Önkormányzat 2007 óta három intézményét is intézményfenntartó társulásban működtette, mely jelenleg már csak a Hivatal közös működtetésére szűkölt az alábbi okok miatt:

- Heréd- és Nagyköényes Önkormányzatok Képviselő-testülete az igazgatási feladataik közös ellátása érdekében 2007. december 1-től a Heréd-Nagyköényes Körjegyzőség létrehozásáról és közös működtetéséről döntött. A jogszabályi változások miatt 2013. január hó 1. napjától a Körjegyzőség Herédi Közös Önkormányzati Hivatal néven működik a járási átalakítások miatt az addigi 11 fő helyett 9 fő köztisztviselővel. 2020.01.01.-től a térségi összefogás eredményeként újabb településsel, Kerekharaszttal is bővült a közös hivatal.

- Heréd- és Nagykökényes Önkormányzatok Képviselő-testülete az óvodai nevelési feladatok közös ellátásáról 2007. évben hozta meg döntését. A **Herédi Napközi Otthonos Óvoda – későbbi nevén Herédi Óvoda-** működtetését 2007. szeptember 1-jétől már a **Heréd-Nagykökényes Óvodai Intézményfenntartós Társulás** biztosította. A társulás következtében a herédi óvoda székhelyként, a nagykökényes óvoda tagóvodaként működött. Jogszabályi változások következtében 2013. nyarán átalakították a társulást jogi személyiségű intézményfenntartó társulássá, melyet a Magyar Államkincstár a törzskönyvi nyilvántartásba be is vezetett. 2018.08.31-től a Társulás szakmai okok miatt megszűnt, a Nagykökényesi Kőkényvirág Óvoda intézményfenntartó feladatait Nagykökényes Községi Önkormányzat önállóan látja el.

- Az alapfokú oktatás és nevelés feladatainak közös biztosítása érdekében a Heréd Községi Önkormányzat, Kerekharaszt Községi Önkormányzat és Nagykökényes Községi Önkormányzat létrehozta az **Általános Iskolai Intézményfenntartó Társulást**. Az iskola működtetését 2007/2008. tanévtől kezdődően e három önkormányzat közösen biztosította. Így a kerekharashti és a nagykökényesi gyermekek számára a kötelező felvételt biztosító általános iskola a herédi iskola lett.

A jogszabályi változások miatt az általános iskolai oktatás kikerült az önkormányzatok kötelező feladatai közül. A 3000 fő alatti településeken az általános iskolák működtetése 2013. januárjától kezdődően állami feladat, melyet pénzügyi-gazdasági feltételek megléte esetén az önkormányzat átvállalhat. Tekintettel arra, hogy az önkormányzatok forrásai nem tették lehetővé az iskola további működtetésének vállalását, így a Herédi Általános Iskola működtetéséről az Állam nevében a KLIK Intézményfenntartó Központ, átalakítása óta a Tankerület gondoskodik. Ezért a három település által létrehozott Általános Iskolai Fenntartó Társulás megszüntetésre került.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet

1. melléklete tartalmazza. A rendelet melléklete meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is. A jogszabály a mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelöli meg.

A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. Az országos, területi (regionális, kiemelt térségi, megyei, kistérségi) és települési szervezetek a TeIR egységes adatbázisához az alkalmazási rendszeren (felhasználói felületen) keresztül csatlakoznak.

A TeIR adatbázisa általában 2011. évig tartalmazza az adatokat, ez azonban az egyes területenként eltérő lehet. Ahol volt saját információ, ott a 2012. évi adatokkal ki tudtuk egészíteni az egyes táblázatokat. A 2011. évi népszámlálás adatainak a Központi Statisztikai Hivatal részéről történő feldolgozása még nem történt meg, ezért ezen adatokat nem tudtuk felhasználni.

A TeIR adatbázisa mellett szükséges volt felhasználni más forrásokat is. Az adatok gyűjtésében, adatszolgáltatásokban – az önkormányzat saját adatbázisán kívül – segítséget nyújtottak az alábbi partnerek:

- Nagykökényesi Kökényvirág Óvoda,
- Herédi Általános Iskola
- Községi Ház és könyvtár
- Védőnő,
- Házi orvos,
- Családgondozó és Gyermejjóléti szolgálat,

Egyes esetekben – pl. a mélyszegénységben élők száma – semmilyen adatforrás nem állt rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok. Iskolai végzettség, képzettségbeli és foglalkoztatottság hiányában mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30 %-a 0 - 17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

Nagyköényes községben minimális létszámban él roma, sem más kisebbségi, nemzetiségi csoporthoz tartozó, így a településen nemzetiségi kérdésről nem beszélhetünk. Ennek ellenére még is számolnunk kell a szegénységben élőkkel.

Nagyköényes községre vonatkozóan nem készült felmérés a mélyszegénységben élők számáról, ezért azt csak az aktív korúak ellátásában részesülők számából, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számából tudtuk kikövetkeztetni, megbecsülni.

**Az Szt. 33. §-ában foglaltak szerint:*

*„33. § * (1) * Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,*

*a) * aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy*

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül (az a)-c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

*d) * akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy*

*e) * akinek esetében az álláskeresői ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresői ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy*

*f) * aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy*

g) * akinek esetében az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat. *

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át és vagyona nincs. ...”

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)

67/A. §-a szerint:

„67/A. § * (1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) * a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt,”

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és a vagyon fogalmát a Szt. 4. §-a és a Cst. 4.§-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

„a) jövedelem: - az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)-(1c) bekezdésekben foglaltakra - az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b) vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;”

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák. Országos adatok szerint a roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb, de ez Nagykökényes településen a lakosság összetételéből adódóan nem jelentkező probléma.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	209	181	390	8,25	3,95%	11,75	6,49%	20,00	5,13%
2015	202	182	384	12	5,94%	14,75	8,10%	26,75	6,97%
2016	205	179	384	7,5	3,66%	12,75	7,12%	20,25	5,27%
2017	199	182	381	7	3,52%	12,5	6,87%	19,50	5,12%
2018	193	176	369	9,75	5,05%	8,5	4,83%	18,25	4,95%
2019	n.a.	n.a.	-	10,75	-	8	-	18,75	-

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

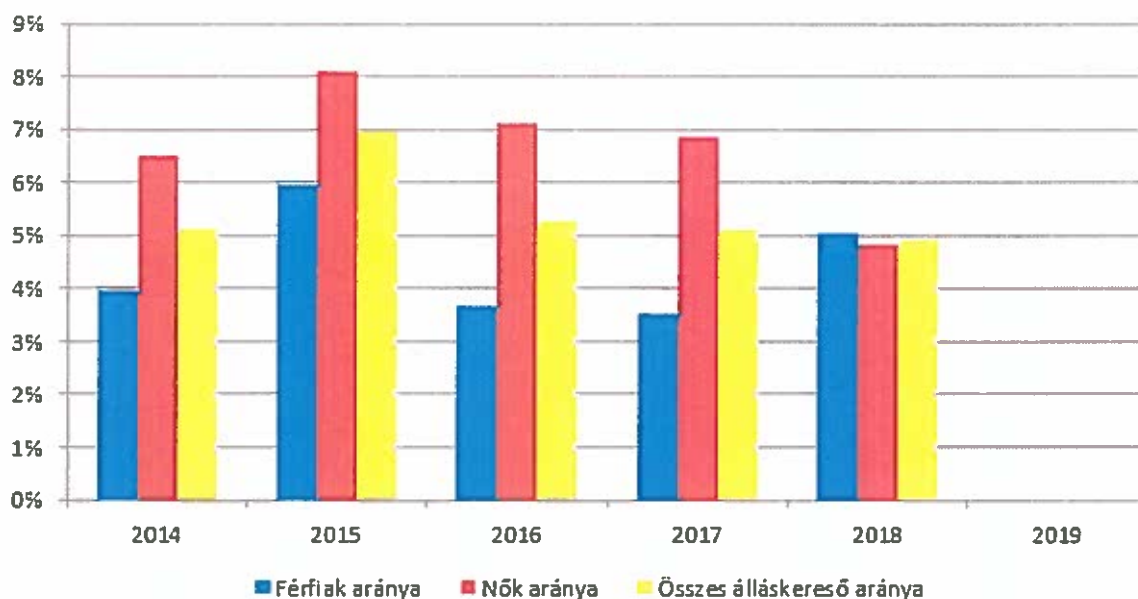
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A regisztrált munkanélküliek száma 2014-2015 évben növekedés mutat, majd 2016-tól kezdődően ismét egy erős csökkenés figyelhető meg.

A női nyilvántartott álláskeresők száma 2018. évig minden évben magasabb volt, mint a férfiaké. A női munkanélküliség hullámzó tendenciát mutatott évről évre, majd 2018.évtől csökkenést mutat.

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontására jellemző, hogy a legkisebb a munkanélküliek aránya a 20 éves és fiatalabb és 61 év feletti korcsoportban. A legmagasabb értékeket a 35-39 és a 45-49 év közöttiek mutatják. Ezzel a korosztály munkanélküliséggel kapcsolatos problémája egyre erősödő nehézséget jelent. A munkahelyteremtés és a foglalkoztatás növelése tekintetében tehát a közép korosztály problémái a legsürgetőbbek.

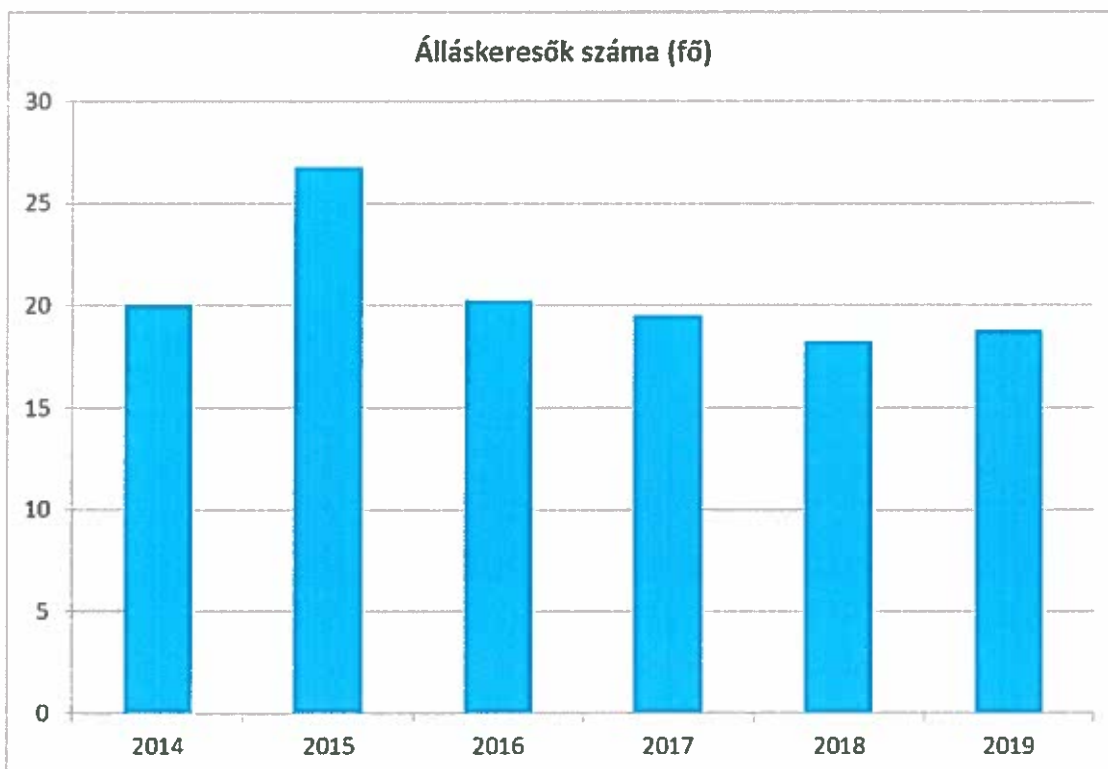
Álláskeresők aránya

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		20	27	20	20	18	19
20 év alatti (TS 1002)	Fő	0,25	0,25	0,25	0,25	n.a.	0,5
	%	1,25%	0,93%	1,23%	1,28%	-	2,67%
20-24 év (TS 1003)	Fő	1,5	2,5	1	2	2	2,25
	%	7,50%	9,35%	4,94%	10,26%	10,96%	12,00%
25-29 év (TS 1004)	Fő	3	5	3	2	1,5	3
	%	15,00%	18,69%	14,81%	10,26%	8,22%	16,00%
30-34 év (TS 1005)	Fő	1,75	1	1,75	1,5	2	1
	%	8,75%	3,74%	8,64%	7,69%	10,96%	5,33%
35-39 év (TS 1006)	Fő	2	2,75	1,75	1	1	0,25
	%	10,00%	10,28%	8,64%	5,13%	5,48%	1,33%
40-44 év (TS 1007)	Fő	1,5	2,75	1,5	0,25	1,75	1,75
	%	7,50%	10,28%	7,41%	1,28%	9,59%	9,33%
45-49 év (TS 1008)	Fő	2,25	2,5	1,75	1,25	1,5	1,5
	%	11,25%	9,35%	8,64%	6,41%	8,22%	8,00%
50-54 év (TS 1009)	Fő	2,75	4,25	5	4,25	2,5	1,25
	%	13,75%	15,89%	24,69%	21,79%	13,70%	6,67%
55-59 év (TS 1010)	Fő	2,25	1	0,5	1,75	2,5	4,25
	%	11,25%	3,74%	2,47%	8,97%	13,70%	22,67%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	2,75	4,75	3,75	5,25	3,5	3
	%	13,75%	17,76%	18,52%	26,92%	19,18%	16,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

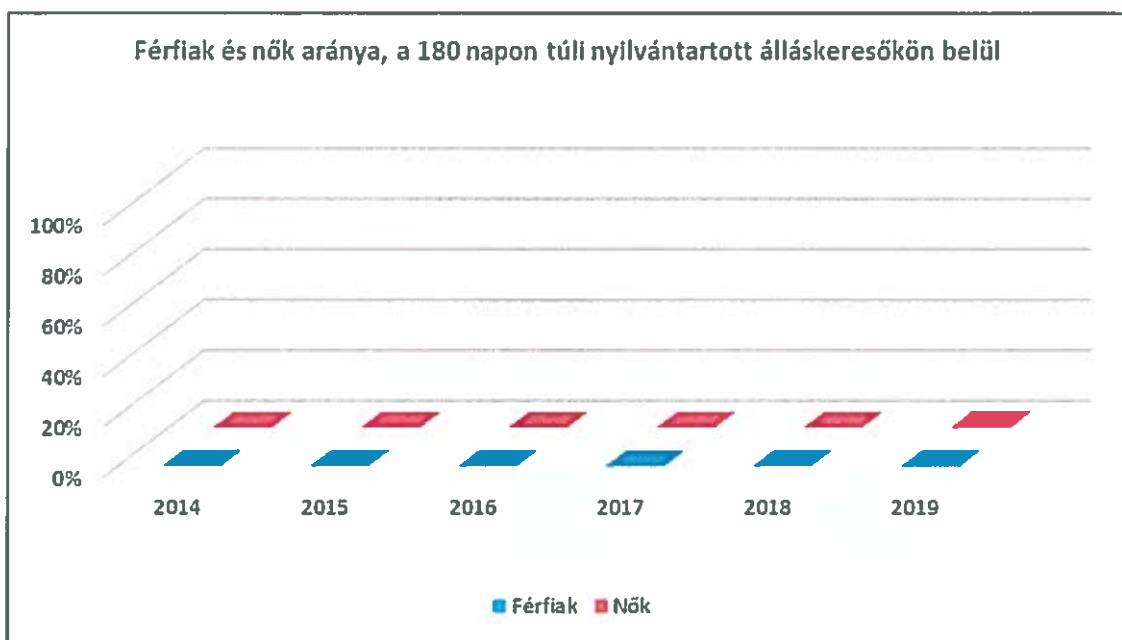

A regisztrált munkanélküliségi adatokból kitűnik, hogy korosztályos megoszlásban, átlagban 10%-al csökkent a munkanélküliség 2014 és 2019 között, egyedül az 55-59 éves korosztály munkanélküliségi adatai mutatnak romló tendenciát, 11,25%-ról 22,67%-ra növekedett a munkanélküliség ezen időszakban. 2020.évben a COVID veszélyhelyzet is nehezítette a munkaerőpiacon való elhelyezkedést és megváltoztatta a munkavégzés feltételeit.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2014	16,3	n.a.	n.a.	-	-	-
2015	18,69	n.a.	n.a.	-	-	-
2016	25,93	n.a.	n.a.	-	-	-
2017	29,49	n.a.	n.a.	-	-	-
2018	31,51	n.a.	n.a.	-	-	-
2019	28	n.a.	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

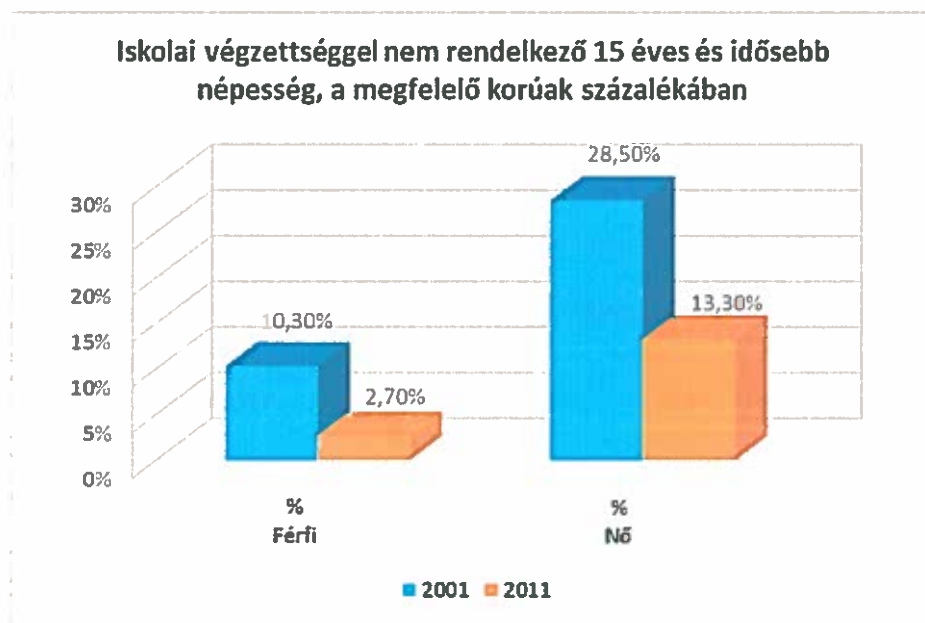
A regisztrált munkanélküliek számát tekintve, a tartósan 180 napnál hosszabb ideje állás nélkül lévő lakosok száma 2014-2019 között, mintegy 8%-al nőtt. A legmagasabb értéket 2017-ben mutatta 29,49%-os arányban. A legalacsonyabb érték a 2014. bázisévben volt, ami 16,3%-ot jelentett.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő TS (1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	89,7	71,5	10,30%	28,50%
2011	97,3	86,7	2,70%	13,30%

Forrás: TelR, KSH Népszámlálás

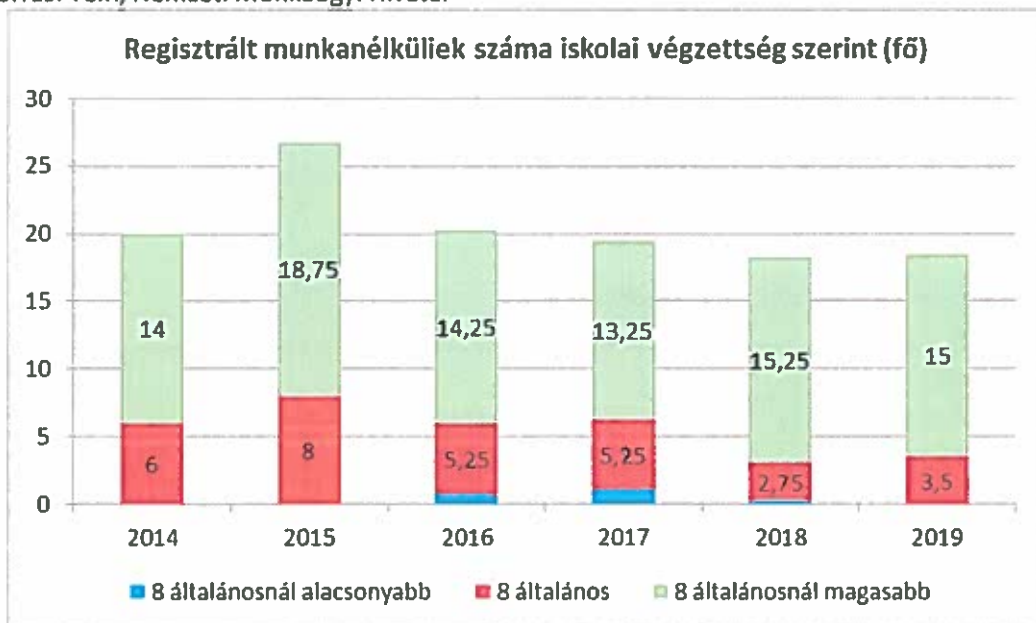

Az alapvégzettséget vizsgálva megállapítható, hogy az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya 10 év alatt jelentős mértékben csökkent, de a nők között többszöröse a férfiakhoz képest.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	20,00	n.a.	-	6	30,00%	14	70,00%
2015	26,75	n.a.	-	8	29,91%	18,75	70,09%
2016	20,25	0,75	3,70%	5,25	25,93%	14,25	70,37%
2017	19,50	1	5,13%	5,25	26,92%	13,25	67,95%
2018	18,25	0,25	1,37%	2,75	15,07%	15,25	83,56%
2019	18,75	n.a.	-	3,5	18,67%	15	80,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból megfigyelhető, hogy azon munkanélküliek száma, akik 8 általánosnál kevesebbel rendelkeznek 0 és 5 % közötti arányt mutat. A 8 általánossal rendelkezők száma 15 és 30 % között mozog. A 8 általános iskolánál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezőknél azonban magas a nyilvántartott állás keresők száma Ez az érték 67 és 83 % között mozog.

A nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint, a 8 általánost végzett fiatalok száma 2014-hez képest 2019-ben mintegy 11,33%-al csökkent. A 8 általánosnál magasabb végzettségűek munkanélküliségi rátája stagnáló tendenciát mutat. A probléma feltárását követően az önkormányzat hatáskörébe tartozó eszközrendszer segítségével enyhítheti az alacsony iskolázottságú fiatalok problémáját. Első sorban felnőtt képzési rendszerhez kapcsolódó lehetőségek figyelembevételével oldható meg.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2014	N.A.	N.A.	
2015	N.A.	N.A.	
2016	N.A.	N.A.	
2017	N.A.	N.A.	
2018	N.A.	N.A.	
2019	N.A.	N.A.	

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

**3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma
középfokú iskolában**

Év	Középfokú felnőttokt atásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásba n résztvevők		Középfokú tanulók száma a felnőttoktatás ban (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2014	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2015	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2016	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2017	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2018	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2019	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A felnőttoktatásra a TEIR-ből nem nyerhető adat.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen. Nagykökényes Önkormányzata által közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatható munkaerő piaci célcsoport a munkaügyi kirendeltségen regisztrált álláskereső – foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső. A munkaerő piaci célcsoport foglalkoztatásához a következő formákban nyújtanak támogatást: rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása (legfeljebb 4 hónap időtartam, napi 4 órás munkaidő), hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása (legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 órás munkaidő). A közfoglalkoztatásban résztvevők száma egyre alacsonyabb a bevonható, minőségi munkavégzésre alkalmas személyek számának csökkenésével és jellemzően csak női munkaerőt tud így az önkormányzat foglalkoztatni, mely miatt inkább főállású közalkalmazottai létszámát emelte meg 2018. évben 1 fővel.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői
(pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen a távolsági buszközlekedés jónak mondható, vasúti közlekedésre a hatvani vasútállomás érhető el 15 km-en belül, a Lőrinci vasútállomás csak személygépkocsival érhető el közvetlen buszjárat hiányában. Az infrastrukturális környezet összességében megfelelő lehetőséget biztosít az itt élők számára a különböző szolgáltatási feltételek eléréséhez. A földrajzi elhelyezkedésének köszönhetően a lakosság nagy része évszázadokon keresztül mezőgazdasági tevékenységből élt. Az 1900 évek elejétől kezdődően az iparban dolgozni vágyó emberek a közeli Hatvanban, és a Selypi Medencében (Apc, Petőfibánya, Selyp, Mátravidéki Erőmű, Vörösmajor) felépült gyárakban találtak munkát. A községben jelentős a mindennapi munkaerő vándorlás. A munkaképes lakosság túlnyomó többsége Hatvanban, vagy a közeli településeken lévő üzemekben dolgozik, de nem ritka a Budapesti ingázás sem, amely a jónak nevezhető közösségi közlekedésnek, illetve az autópálya kínálta gyors megközelítési lehetőségnek köszönhető.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településen nincs a foglalkoztatást, a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő program. A foglalkoztatási feltételek lehetőségeinek megteremtéséhez szükséges lehetőségek javítása pályázati forrásból, a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködve oldható meg.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A településtől 12,7 km-re fekvő Hatvan városában a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a rendelkezésére álló éves tanfolyami lehetőségek szerint hirdet meg a munkaerő piaci igényeknek megfelelő átképzéseket, tanfolyamokat, az első munkahely megszerzésére, illetve munkatapasztalat szerzés elősegítésére. A munkaerő-piaciszolgáltatásokon belül a felnőttképzéseket a Foglalkoztatási Osztály koordinálja. A legtöbb képzés valamilyen szakma elsajátítására irányul.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élők számát az aktív korúak ellátásában részesülők számának felhasználásával tudtuk megbecsülni. Az önkormányzat elsősorban az aktív korúak ellátásában, ezen belül is a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket alkalmazza a közfoglalkoztatás keretében intézményeiben, illetve a település bel- és külterületének tisztán tartására.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Településünkön hátrányos megkülönböztetés nem történt foglalkoztatás szempontjából.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető támogatásokat.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások:

Járási Hivatal által biztosított: időskorúak járadéka, aktív korúak ellátása foglalkoztatást helyettesítő támogatás és egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, ápolási díj. Önkormányzat által biztosított: lakhatási támogatás, települési támogatás, temetési támogatás.

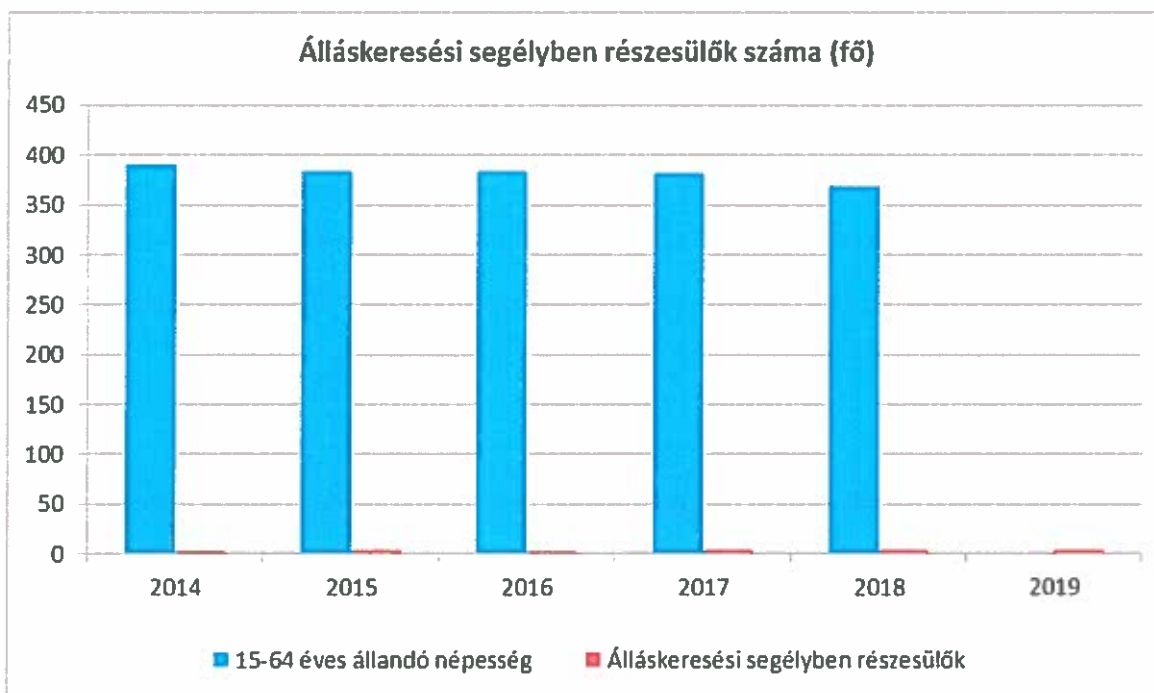
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így a lakhatási támogatás, települési támogatás élelmiszer utalványban, szociális tűzifa ingyenes házhoz szállítással.

Természetbeni ellátás továbbá az önkormányzat által biztosított köztemetés, a járási hivatal által biztosított közgyógyellátás és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2014	390	2,25	0,58%
2015	384	3,75	0,98%
2016	384	2,50	0,65%
2017	381	3,25	0,85%
2018	369	3,00	0,81%
2019	-	3,00	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

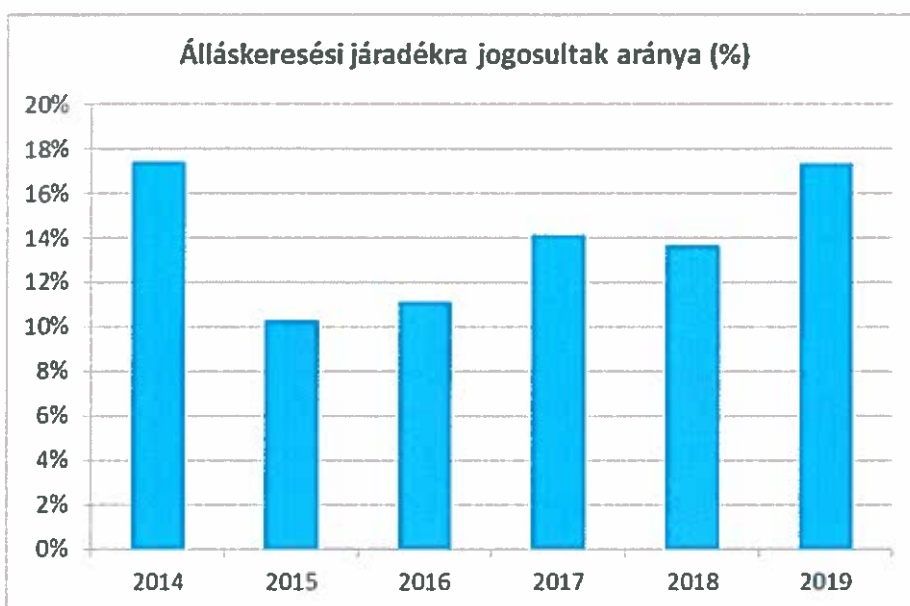

A segélyben részesülők száma alacsony, és lassú csökkenést mutat.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (TS 1301)	Állás keresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2014	23,00	4,00	17,39%
2015	26,75	2,75	10,28%
2016	20,25	2,25	11,11%
2017	19,50	2,75	14,10%
2018	18,25	2,50	13,70%
2019	18,75	3,25	17,33%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

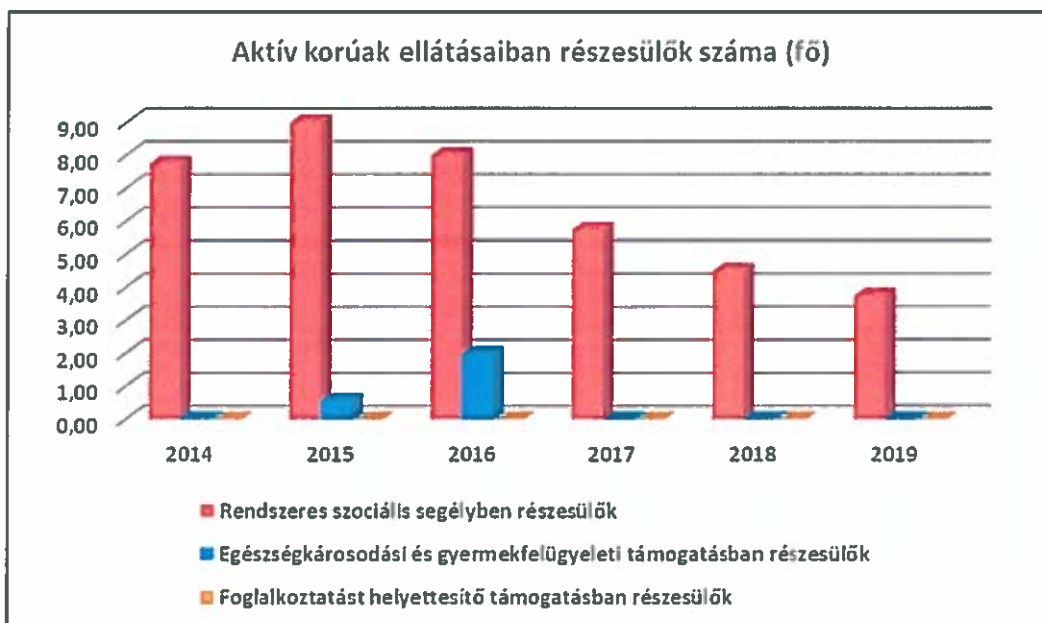

Az álláskeresői járadékra jogosultak száma 2015-ben, aránya a regisztrált munkanélküliek között viszont 2014. évben volt a legmagasabb, 17,39%-os értéket mutatott.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2014	7,75	n.a.	-	n.a.	-
2015	9,00	0,58	6,44%	n.a.	-
2016	8,00	2,00	25,00%	n.a.	-
2017	5,75	n.a.	-	n.a.	-
2018	4,50	n.a.	-	n.a.	-
2019	3,75	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatai azt jelzik, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerőpiaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe.

Figyelembe kell venni, hogy 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni.

A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. A közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege 22 800 Ft/hó.

Az aktív korúak ellátását 2013. évtől a Járási Hivatalok állapítják meg a jegyzők helyett.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az Önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás volt 2013. december 31-ig. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a személyszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújtott. Ez a támogatás állami formájában megszűnt, helyette az önkormányzatok saját szociális rendeletükben biztosíthatnak a lakatáshoz támogatást.

Nagyköényes Önkormányzat szinte a korábbi állami támogatással megegyező feltételek szerint biztosítja a lakhatási támogatást, melyben 2018. december hónapban 6 család részesült. Minimális összege 3000 Ft/hó, maximuma 10.000 Ft /hó.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra a használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2014	262	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	263	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	263	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	263	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	264	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az Önkormányzat saját bérlakás állománnyal nem rendelkezik, erre igény sincs.

A 2017. évben megvásárolt –jelenleg lakhatatlan- családi házat felújítását követően tudja majd hasznosítani az önkormányzat szálláshelyként, vagy döntése szerint szolgálati lakásként. Az erre a célra igénybe vehető MFP-s támogatással egyelőre nem sikerült az ingatlan felújítása, de továbbra is szerepel az Önkormányzat tervei között.

b) szociális lakhatás

Szociális bérlakás **n i n c s** településünkön. Az önkormányzati törvény a lakás és helyiség gazdálkodást az alapfeladatok között rögzíti. Ezen törvény szól az önkormányzatok hajléktalanság megelőzésének és a rehabilitációs kötelezettségeinek teljesítéséről is, amely 2013. január 1-től lépett hatályba. A rendszerváltás óta országosan csökkenő önkormányzati és állami bérlakás állomány figyelhető meg.

A privatizációval egy időben a közüzemi díjak is megemelkedtek, a munkanélküliség emelkedésével a lakhatási gondok felerősödtek. Ezen váratlan krízishelyzetekre fel kell készülni és a nehéz sorsú családok gondjainak megoldására komoly hangsúlyt kell fektetni. 2013. évben kormányzati rezsicsökkentési program indult ezzel szemben.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok sem találhatók a településen.

d) elégtelen lakhatási körülménye, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

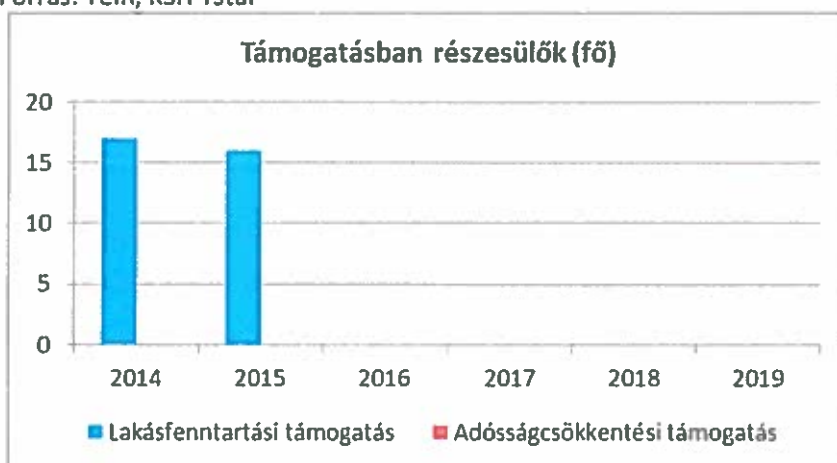
Településünkön hajléktalan személyek nincsenek, elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás ismereteink szerint 3 van a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2014	17	n.a.
2015	16	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakásfenntartási támogatásban 2014-és 2015-ben részesültek, a többi évről nem áll adat rendelkezésre.

2014. évtől a települési támogatások egy formája lett a helyi rendelet alapján. 2018. decemberében a települési támogatás egy fajtájaként már csak 6 család részesült.

A lakásfenntartási támogatások száma csökkenést mutat. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

Adósságcsökkentési támogatást nem biztosít Nagykökényes önkormányzata.

f) eladósodottság

A privatizációval egy időben a közüzemi díjak is megemelkedtek, a munkanélküliség emelkedésével a lakhatási gondok felerősödtek. Ezen váratlan krízishelyzetekre fel kell készülni és a nehéz sorsú családok gondjainak megoldására komoly hangsúlyt kell fektetni. Ezen segít az államilag bevezetett rezsicsökkentési program, valamint a 2018. évben biztosított egyszeri 12.000 Ft / háztartás gázár és rezsicsökkentési támogatás.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nem található külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakóingatlan.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A településen az elmúlt 20 évben nem található elkülönült lakókörnyezetben élő közösség, sem szegregátum, nincs hajléktalanság, a település teljes infrastrukturális kiépítettséggel rendelkezik (víz-, szennyvízhálózat, szélessávú internet, kábeltévé, telefon, szervezett lakossági kommunális hulladékszállítás, óvoda, orvosi ellátás, szoc. és gyermekjóléti ellátás, közművelődés.)

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A településen nem található elkülönült lakókörnyezetben élő közösség, sem szegregátum, nincs hajléktalanság.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A településen szegregátumok elkülönülése nem figyelhető meg. A lakosság ilyen irányú tagozódása településünkön nem jellemző.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A településen nem található elkülönült lakókörnyezetben élő közösség, sem szegregátum, nincs hajléktalanság.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0
2018	1	0	0
2019	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön, mint ahogyan azt a táblázat is mutatja, 1 háziorvos van, aki a felnőttek és gyerekek ellátását is biztosítja. 2007. évben korszerű háziorvosi rendelő létesült- melynek egy részében helyt kapott a védőnői körzet is- a Művelődési Ház nagytermének is helyt adó önkormányzati épületben, mely energetikai felújítást is kapott 2014. évben KEHOP pályázati támogatással. Fogászati ellátás a közös praxisú korszerű herédi fogászati rendelőben történik, melyet 2012. évben szintén felújított a székhely önkormányzat. Ugyanígy Heréden érhető el a Gyógyszertár is.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

Ahogy az a táblázatból is kitűnik, a közgyógyellátásban részesülők száma településünkön kis mértékben változó. A közgyógyellátásban részesülők száma a 2015-ben 5 fővel emelkedett 2014-hez képest, majd a következő évben 2 fővel csökkent.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2014	n.a.	n.a.	0,00
2015	n.a.	n.a.	0,00
2016	2,00	n.a.	2,00
2017	n.a.	n.a.	0,00
2018	n.a.	n.a.	0,00
2019	n.a.	n.a.	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díjban részesülők számáról nincs TEIR adatunk, kivéve a 2016-os évet, amikor is ez 2 főt jelent. Ezt az ellátást 2013. évtől már a Járási Hivatal állapítja meg.

Önkormányzati rendeletben biztosíthatót méltányossági ápolási díj támogatási forma forráshiány miatt nincs Nagykökenyes településen.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátás, fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz valamint a prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés biztosított térségi szinten belül. Településünkön az alap és szakellátásokhoz való hozzáférés biztosított. Az alapellátás szolgáltatási feltételei jó színvonalon megoldottak, a háziorvosi praxis Heréddel közös, a rendelés heti 2 alkalommal (kedd és pénteki napokon) helyben történik.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szűrővizsgálatokon való részvételről a településen nem rendelkezünk adatokkal. A kötelező védőoltások jelentősége a településen általánosan elismert, s nem jellemző, hogy kimaradnának gyermekek a védőoltásokból. Az iskolaorvosi és védőnői ellátás keretében rendszeresen végeznek életkorhoz kötött szűrővizsgálatokat és egészségügyi ellenőrzéseket.

A védőnő aktívan részt vesz az óvodai és iskolai egészségügyi feladatok ellátásában, előkészíti a szűrővizsgálatokat, továbbá az iskolában történő egészségügyi ismeretterjesztés szintén az ő feladata.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák feltárása, megoldása, a szükséges fejlesztő és rehabilitációs folyamatok megvalósítása több szakágazat együttes tevékenységével realizálódik, az egészségügyi-, oktatási- és szociális intézményrendszer szereplői közötti kapcsolati háló kiterjedtsége, a kapcsolatok intenzitása, minősége függvényében. A Herédi Óvoda , a Herédi Általános Iskola, illetve egészségügyi hálózat minden lakos részére elérhetővé teszi a preventív szolgáltatás biztosítását, információk nyújtásával, a megfelelő szakemberhálózat bevonásával.

A közoktatási és köznevelési intézmények külön megbízási szerződéssel biztosítják a fejlesztő ellátásokat a gyermekek részére.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Nagyköényes Község a közétkeztetést a településen megoldja. A gyermekétkeztetés és a szociális étkeztetés vállalkozóval szerződéskötéssel biztosított.

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- a) koruk,
- b) egészségi állapotuk,
- c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- d) szenvedélybetegségük, vagy
- e) hajléktalanságuk miatt.

A szociálisan rászorultnak tekintendők a családsegítő szolgálat által alapgondozásba vett személyek is, valamint azok az aktív korúak ellátására jogosult személyek is, akik mentális állapotuk miatt, életvezetésükben segítségre szorulnak.

A jogosultsági feltételeket önkormányzati rendelet állapítja meg, a szociális étkeztetés *térítési* díja nagyon kedvező br. 400 Ft/ebéd, mely magában foglalja a házhozszállítás díját is.

Az ellátás egyre népszerűbb az idős lakosság körében, már 25-30 fő körül van az ellátottak száma.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen az önkormányzat, civil szféra, egyház, egyéni vállalkozók által szervezett programokon, sportprogramokon a hozzáférés mindenki számára biztosított. A programok szervezésénél az esélyegyenlőség védelmét figyelembe vesszük, mind a programok jellegénél, mind a helyszín kiválasztásánál. A településnek jelenleg még nincs kiépített sportpályája, de a LEADER pályázat keretében közösségi teret, fitness parkot létesített az Alkotóházzal szemközt. A Kúria mellett játszótér is létesül a TOP Művészetek Kertje pályázat keretében.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A veszélyeztetett célcsoportoknál fontosnak tartjuk a személyes gondoskodást, a prevenciót és a folyamatos jelenlétet. A szociális, egészségügyi ellátás megoldott a településen, ahogyan a tanácsadás és gyermekvédelem is. A társulásban ellátott házi gondozásra általában 1 fő igény van a lakosság körében.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nem történt hátrányos megkülönböztetés az önkormányzat intézményeiben dolgozók törekednek az egyenlő bánásmódra és e követelményeinek betartására.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Kiemelt fontosságú a községben élő fogyatékosok, mélyszegénységben élők, idősek, gyermek ellátása mind szociális, mind az egészségügy területén. Nagykökényes ezen feladatok biztosítottak.

Szükség és indokoltság esetén az önkormányzat azonnali települési támogatás kiutalásával tudja segíteni e hátrányos helyzetű emberek megélhetését.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, az oktatási, szociális intézmények, a templomok, a civil szervezetek, sportegyesületek, az azonos érdeklődésű emberek szerveződései.

a) közösségi élet színterei, fórumai

Településünkön a közösségi életben az egyház, a civil szervezetek és a település aprajánagyja részt vesz. Számos rendezvény megvalósításával kívánjuk a község életének színesebbé tételét, közösségkovácsoló jellegét segíteni. Pl: falunap, helyi hagyományörző programok, ünnepek. A programokhoz hozzájárásban segít a TOP helyi Identitás pályázat.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Településünkön a közösségi együttélés jól működik. A megfelelő társadalmi viszonyok megteremtését és fenntartását is kell, hogy szolgálják a különböző rendezvények és közösségi programok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi szolidaritás településünkön leginkább az óvodai alapítványnak történő adakozásban és a civil önkéntes munka elvégzésében figyelhető meg.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön nem működik Roma Kisebbségi Önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Inaktív álláskereső	Munkaerőpiaci program keretében motiváltság fejlesztése, szakképzettség fejlesztése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032 ” Nemzeti Stratégiát.

A dokumentumokban megfogalmazott célok, - a gyermekek és családjaik nélkülözésének csökkentése, a fejlődési esélyek javítása E célok elérését minden gyermekre ki kell terjeszteni, de kiemelt figyelmet kell kapniuk azoknak, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

E fejezet leírásakor felhasználtuk a település bemutatása során elemzett demográfiai táblákat. A demográfiai táblák alapadatokat szolgáltatnak a településen élő gyerekek száma, életkori megoszlása, stb. vonatkozásában. Az elemzési szempontokhoz további adatokra volt szükség: így a KIR, STADAT, KSH, Népszámnyilvántartó, valamint az önkormányzat által gyűjtött adatok lettek az irányadók.

Az alábbiakban - *az egységes szemlélet miatt* - segítségül elsőként áttekintjük a gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciókat és szabályozást:

- Veszélyeztetettség: olyan – *a gyermek vagy más személy által tanúsított* – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)
- A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a Járási Gyámhivatal feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Járási Gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

- A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.
- Pénzübeli és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) ingyenes gyermekétkeztetés
 - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - d) az otthonteremtési támogatás,
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
 - a) az otthont nyújtó ellátás,
 - b) az utógondozói ellátás,
 - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
 - b) a védelembe vétel,
 - c) a családba fogadás,
 - d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - e) az átmeneti nevelésbe vétel,
 - f) a tartós nevelésbe vétel,
 - g) a nevelési felügyelet elrendelése,
 - h) az utógondozás elrendelése,

- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
 - a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
 - b) a fővárosi főjegyző,
 - c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
 - d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
 - e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
 - f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
 - g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A Gyvt. 67/A § pontjában rögzített definíció szerint a hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége megállapítható. Vagy a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottságú. Illetve a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll a hátrányos helyzetre vonatkozóan illetve a nevelésbe vett gyermek, valamint az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.
- Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjaul rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és
 1. nyugellátásban,
 2. korhatár előtti ellátásban,
 3. szolgálati járandóságban,
 4. balettművészeti életjáradékban,
 5. átmeneti bányászjáradékban,
 6. időskorúak járadékában vagy
 7. olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))
- Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.
- Óvodáztatási támogatás: Gyvt. 20/C. § szerinti ellátás 2015.09.01-től megszűnt.
- Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menekült és az oltalmazott - rászorultsága esetén - az elismerésről szóló határozat közlésétől számított legfeljebb 30 napig jogosult a befogadás anyagi feltételeinek igénybevételére, valamint - ha jogszabály ettől eltérően nem rendelkezik - a jogszabályban meghatározott ellátásra és támogatásra. A befogadott az elismerésről szóló határozat közlésétől számított 30 napig jogosult befogadó állomáson vagy annak megfelelő más szálláshelyen történő elhelyezésre és ellátásra. (A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a Járási Gyámhivatal feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Járási Gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A Gyvt. 67/A § pontjában rögzített definíció szerint a hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége megállapítható. Vagy a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottságú. Illetve a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll a hátrányos helyzetre vonatkozóan illetve a nevelésbe vett gyermek, valamint az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)

2018. évben Nagykökényesen jelenleg 2 fő hátrányos helyzetű (HH) gyermek szerepel a nyilvántartásban, halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermek nem volt.

2020. évben 1 család 3 gyermeke hátrányos helyzetét állapította meg a jegyző.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	2	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	3	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati nyilvántartás

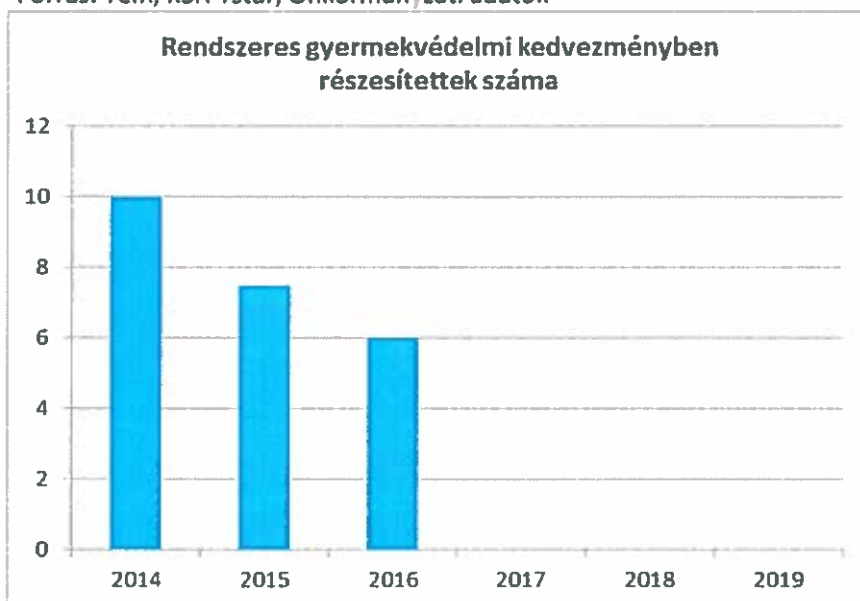
A vizsgálandó időszakban nem állt adat rendelkezésre a veszélyeztetett kk-akra vonatkozóan. A veszélyeztetettséget a Járási Gyámhivatal állapítja meg.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2014	10
2015	7,5
2016	6
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2014.-2016. években jelentős csökkenés figyelhető meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény területén. Megállapítható, hogy ezen időszakban településünkön csökken a nehéz anyagi helyzetben élő családok száma. 2020. évre azonban ismét elérte a bázis évi adatokat a kedvezményben részesülők száma.

A tartósan beteg, illetve fogyatékkal élő gyermekek számáról nincs pontos adat, 1 fő fogyatékkal élő beteg gyermek azonban évek óta egészen nagykorúságáig részesült a helyi rendelet szerint a fogyatékos gyermekeket megillető, a nyugdíjminimum 22 %-a/hó, majd 10.000 Ft /hó összegű támogatásban. A rendeleti szabály továbbra is lehetőséget ad ilyen támogatásra.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. balett művészeti életjáradékban, részesül.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás ellátási forma megszűnt, beépült a szociális települési és a nem jövedelemalapú támogatások közé. Az Önkormányzat számos ellátási formával segíti a gyermekes családokat (települési pénzbeli támogatás, gyermekétkeztetési díj átvállalása, születési támogatás, ROTA oltás, iskoláztatási támogatás, felsőoktatási támogatás, Mikulás csomag.)

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Kedvezményes iskolai étkeztetésben a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban, a három vagy több gyermekes családok, a tartósan beteg- vagy fogyatékos gyermekek részesülnek. Az óvodában már egyetlen gyermek után sem kell a szülőknek térítési díjat fizetni, mert az állam átvállalta. Az iskolai térítési díjat pedig az önkormányzat vállalja át a rászorultaknak kérelemre.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településünkön ismereteink szerint nem él nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermekkorú.

4.2 Szegregált, teletszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nincsenek szegregált, teletszerű lakókörnyezetben élő gyermekek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A MÖtv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Az alábbiakban - *az egységes szemlélet miatt* - felsoroljuk és röviden kifejtjük a jogszabályok által lehatárolt ellátási területeket:

- Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:
 - a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
 - b) a fogorvosi alapellátásról,
 - c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
 - d) a védőnői ellátásról,
 - e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

- A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások:
A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják.

A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír.

Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét. 2016. évtől ez a szolgáltatás a családsegítő szolgáltatással összevontan működik. Közös hivatalhoz tartozó települések esetén a feladatot a közös hivatalhoz tartozó más településekre, mint ellátási területre nézve is a székhely hivatal szerinti önkormányzat, Nagykökényes esetén Heréd láttatja el.

- A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái
 - a) a bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde
 - b) napközbeni gyermekfelügyelet,
 - c) az alternatív napközbeni ellátás.
- A gyermekek átmeneti gondozása keretében – *kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja* – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.
- Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

- Gyermekeitkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §).

- Szünidei gyermekétkeztetést biztosít az Önkormányzat a Gyvt. szabályai szerint:

“21/C. § * (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) * a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.”

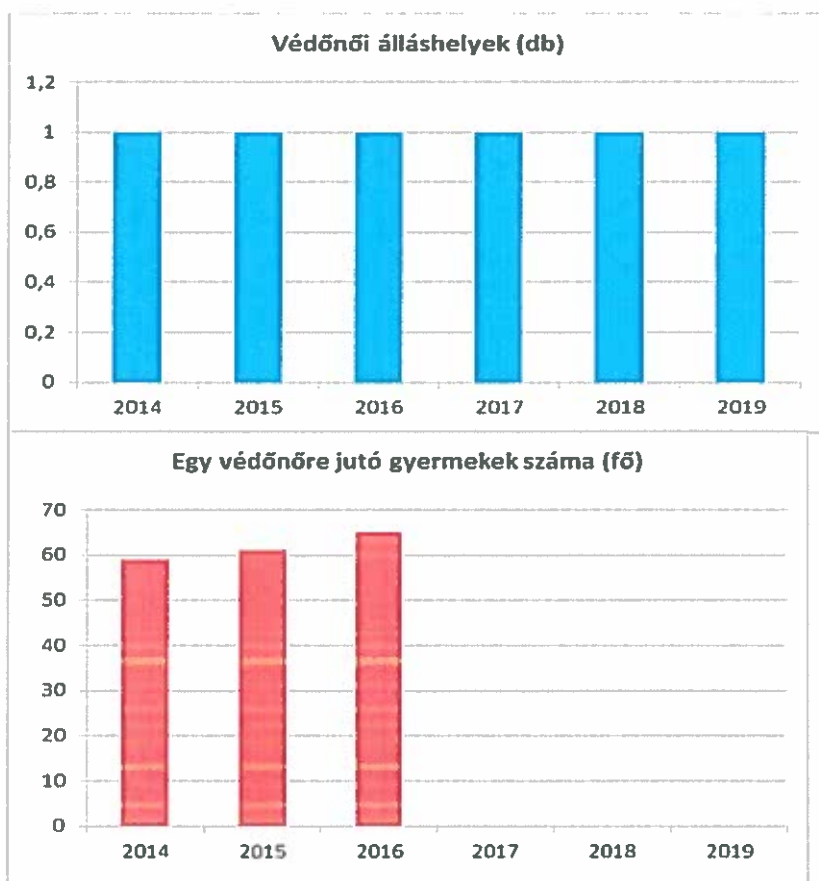
A szünidei gyermekétkeztetést vállalkozótól ebéd rendelésével vagy melegíthető készétel formájában gondoskodik az Önkormányzat azon RGYVK-ban részesülő HH-s gyermekek részére, akiknek szülei nyilatkozatukban ezt igénylik.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2014	1	59
2015	1	61
2016	1	65
2017	1	n.a.
2018	1	n.a.
2019	1	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Településünkön nagyon magas az 1 védőnőre jutó gyerekek száma. A védőnői ellátás ennek ellenére megoldott, a településen élők nem szenvednek ebben az ellátási formában sem hiányt.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Településünkön nincs külön gyermekorvos. A felnőtt háziorvos látja el a gyerekeket is.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Bölcsőde ellátás nem elérhető Nagykökényesen. A lakosság körében eddig nem merült fel igény a bölcsődei szolgáltatás kialakítására, az óvoda tudja fogadni a 2,5 éves gyermekeket is. 2019.01.01-től kötelező a 0-3 éves korú 40 gyermeklétszám esetén a bölcsőde, mely gyermeklétszámot Nagykökényes nem éri el. A környező települések közül Lőrincin, Hatvanban és Boldogon van bölcsőde, ahová szabad kapacitás esetén felvehetők a nagykökényesi gyermekek is.

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi
Családi napközi nincs Nagykökényesen. A lakosság körében nem merült fel igény a családi napközi szolgáltatás kialakítására.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		db
Az óvoda telephelyeinek száma		1
Hány településről járnak be a gyermekek		1
Óvodai férőhelyek száma		25
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)		1
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		6.45-től 16.45-ig
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		július vagy augusztus hó
Személyi feltételek		Fő Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		2 1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		2 1
Gyógypedagógusok létszáma		0 0
Dajka/gondozónő		2 0
Kisegítő személyzet		0 0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai ellátás a településen megoldott, helyhiány miatt egy gyermeket sem kellett elutasítani. Inkább pontosan az alacsony gyermeklétszám jelent gondot. 2018.08.31-től ismét önálló óvodát működtet az Önkormányzat Nagykökényesi Kökényvirág Óvoda néven. A 2020. márciusa óta fennálló COVID veszélyhelyzet időszaka alatt is folyamatos volt a gyermekek gondozása az Óvodában, azonban a szülők dönthettek úgy, hogy átmenetileg nem vitték a gyermeket.

d) gyermekjóléti alapellátás

Gyermekjóléti Szolgálat: A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői –szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok,
- a munkaügyi hatóság.

Az előzőekben felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Ezek a személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező önkormányzati feladat, azt az állam biztosítja.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való szabad hozzáférés a gyermekek számára biztosított.

A településen az alábbi formákban biztosított a sportprogramokhoz való hozzáférés:

A település óvodájában a nevelés folyamatában arányos hangsúlyt kap az életkori sajátosságokhoz igazodó testnevelés, a tudatosan irányított játékos mozgás tanulása. A testnevelési foglalkozásokat rendszeresen megtartják. Az óvoda napirendjének szerves része a mindennapi frissítő torna, melynek anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, gimnasztikai gyakorlatokkal kiegészítve. A foglalkozásokon fejlesztik a gyermekek akaratit tulajdonságait, mint fegyelmezettség, önfegyelem és kitartás. Rendszeresen a természetben, szabad levegőn tett kirándulások, melyek sok-sok ismerettel gazdagítják a gyermekeket, kellemes élményt nyújtanak, és jó lehetőséget biztosítanak az egészséges életmódra.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Településünkön a közétkeztetést az Óvoda intézmény látja el az étel Vállalkozótól rendelésével. Az általuk nyújtott szolgáltatás megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLVI. törvény 50. §. (3) bekezdésének, mely szerint a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Ingyenes tankönyvet az arra jogosultak kapnak.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A településen a hátrányos helyzetű lakosságnak megpróbálják a lehető legnagyobb segítséget nyújtani a támogatások terén. Erre példa a helyi gyermekvédelemről szóló rendeletben a havi 10.000 Ft/hó összegű fogyatékos gyermek támogatása támogatási forma, melyben 1 gyermek részesült évek óta.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A településen a jogszabályoknak megfelelő ez a tevékenység.

Az alábbiakban áttekintjük – *az egységes szemlélet miatt* - azokat a területeket, amelyek a jogszabályokban megjelennek, és a köznevelésre vonatkozóan meghatározzák az esélyegyenlőség biztosítását. A köznevelési intézmények 2013. január 1-étől – *az óvodák kivételével* – nem önkormányzati fenntartásúak.

Fogalmak:

- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:
 - a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja),
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben: ld. a 4.1. pontban foglalt definíciót.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók: a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).
- Aránytalan teher: Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - *a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve* - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont).

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban. Így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2014	n.a.	1	25	1	11	0
2015	n.a.	1	25	1	13	0
2016	n.a.	1	25	1	17	0
2017	n.a.	1	25	1	24	0
2018	n.a.	1	25	1	15	0.
2019	n.a.	1	25	1.	n.a.	0
2020	n.a.	1	25	1.	18	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból látható, hogy a vizsgált időszakban a 3-6 éves gyermekek száma el sem érte az óvodai férőhelyek számát. A Herédi Óvoda Tagintézményeként működő Nagykökényesi Tagóvoda, 2018.08.31-től önállósult Nagykökényesi Kökényvirág Óvoda kihasználtsága alacsony, férőhely hiányában elutasításra sohasem került sor, sőt csak a környező településekről bejáró gyermekekkel tudják az állami finanszírozáshoz elvárt minimális illetve az átlaghoz közelítő létszámot biztosítani. A gyermeklétszám növelése, az intézmény vonzóbbá tétele érdekében az alapító, Nagykökényes Község Önkormányzatának kell intézkedéseket tennie. Az intézménynek alkalmasnak kell lennie a 2,5 éves és az SNI-s gyermekek fogadására is. 2020. évre már sikerült stabilan a 17-18 fő gyermeklétszámot tartatni, így az intézmény finanszírozása is jobb.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2014/2015	104	83	187	26	13,90%
2015/2016	85	99	184	27	14,70%
2017/2018	74	99	173	23	13,30%
2018/2019	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2019/2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat a Heréd, Kerekharaszt és Nagykökényes települések beiskolázási körzetével működő Herédi Általános Iskola tanulói számáról ad tájékoztatást. Megfigyelhető, hogy az alsó tagozaton tanulók száma a 2014/2015-ös tanévben magasabb, utána viszont jelentősen alacsonyabb, a felső tagozatos tanulók számánál. Jól látható továbbá, hogy az általános iskolások összlétszáma évről-évre folyamatosan csökken. Az állami fenntartású iskola igazgatója évente tájékoztatást nyújt az önkormányzat részére.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2014/2015	n.a.	9	1
2015/2016	n.a.	9	1
2016/2017	n.a.	9	1
2017/2018	n.a.	9	1
2018/2019	n.a.	9	1
2019/2020	n.a.	9	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

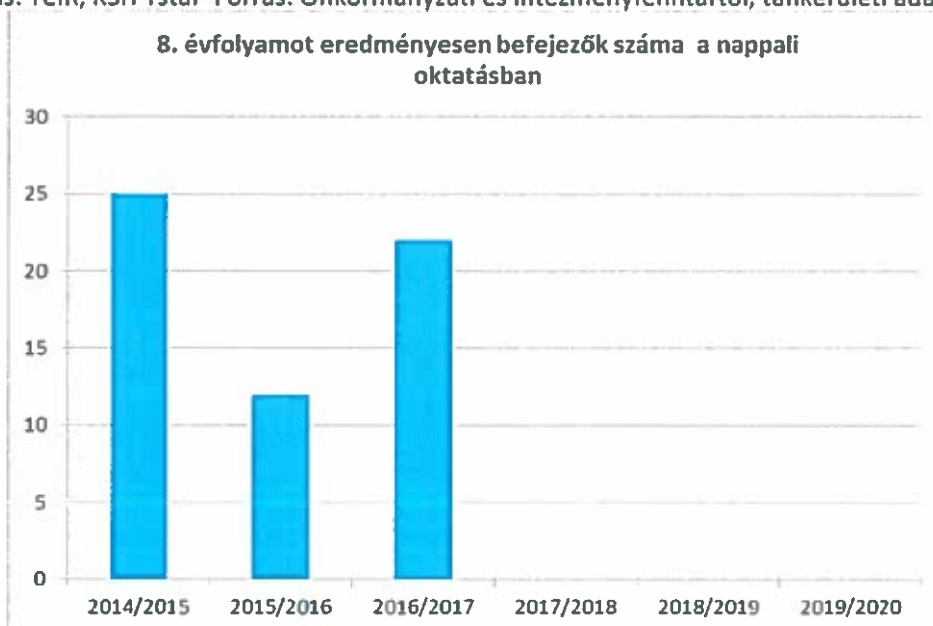
A táblázatból látható, hogy a 3 település ellátását szolgáló Herédi Általános Iskola mind alsó, mind felső tagozaton 4 osztállyal működik, 1 feladat ellátási hellyel.

Nagykökényesen az alacsony gyermeklétszám miatt nem működik iskola, a szomszédos Heréd településen lévő társulások általános iskolába járnak a gyerekek, vagy a járási székhely Hatvani iskolákba. Reggel a gyermekeket iskolabusz viszi a herédi iskolába, délután hazafelé pedig az eltérő befejezés miatt az Önkormányzat biztosított kísérőt, illetve a 2020.09. hónaptól működő Falugondnoki Szolgálat keretében vásárolt Mercedes Vito tip. busszal hozzák haza az alsós gyermekeket.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2014/2015	25
2016/2017	12
2017/2018	22
2018/2019	n.a.
2019/2020	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A „8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban” tanulók száma ingadozó, mivel csak 1 végzős osztály van, nagyban függ népesség alakulásán kívül az iskolába be és kiiratkozásoktól is.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Származásra, családi háttérre tekintő személyválogatás, kivételezés nincs.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A kompetencia mérések eredményei az országos átlagnak megfelelők, a gyengébb teljesítmények esetén hangsúlyt fektetünk a felzárkóztatásra.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. Ezek eredményessége az átlagok javulásában is mutatkozik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szünidei programok hiánya	Szünidei programok szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti egyenlőség azt jelenti, hogy mindkét nem egyenlő mértékben van jelen hatalom, részvétel és láthatóság szempontjából a közélet és magánélet minden szférájában. Amikor a nemek közötti egyenlőségről van szó, azt nem a nemek közötti különbözőség, hanem sokkal inkább a nemek közötti egyenlőtlenség ellentétéként kell látni. Célja az, hogy elősegítse a nők és férfiak teljes részvételét a társadalomban. Nők és férfiak társadalmi egyenlősége elsősorban azonos jogokra vonatkozik az élet minden területén. A diszkrimináció tilalma azt jelenti, hogy neme alapján senkit ne érhesen hátrányos megkülönböztetés. Ma az egyenlőség helyett egyre inkább az egyenlő jogok, esélyek és bánásmód kifejezéseket használják: rendelkezzen a két nem egyenlő lehetőségekkel a társadalmi és a magánéletben, a munkavállalás területén, a képzésben való részvételben, az előmenetelben, a politikai döntéshozatalban, a gyereknevelésben, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

Az adattáblák kitöltéséhez elsősorban helyi adatgyűjtésre volt lehetőség, amelyhez szintén a partnerek segítségét kértük. Sajnos központi adatszolgáltatás e területen kevésbé áll rendelkezésre.

E tématerületnél kiemeljük – *az egységes szemlélet miatt* - a vonatkozó jogszabályokat.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piacviszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

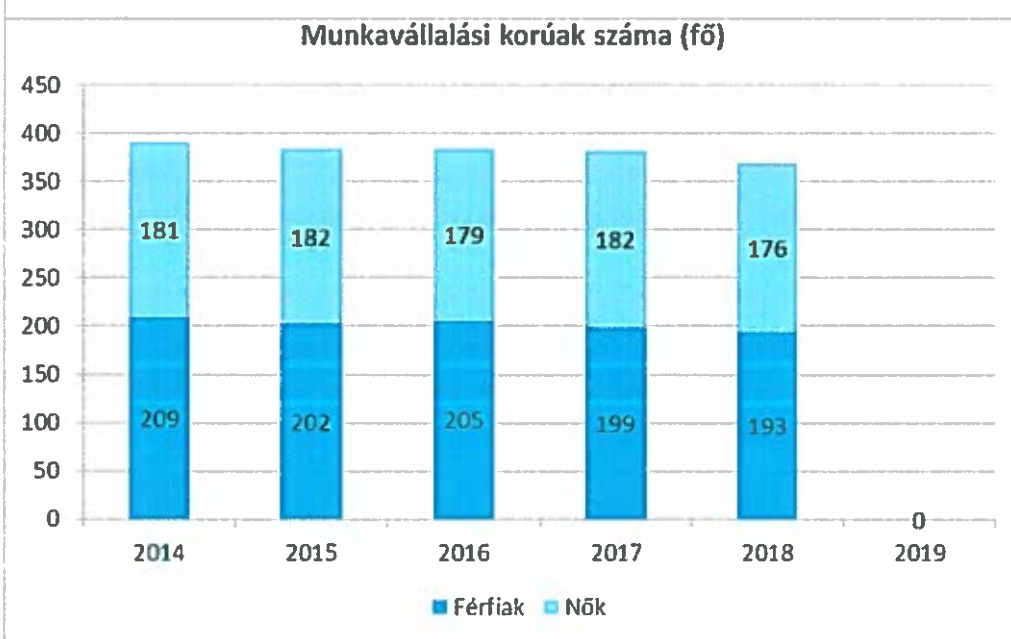
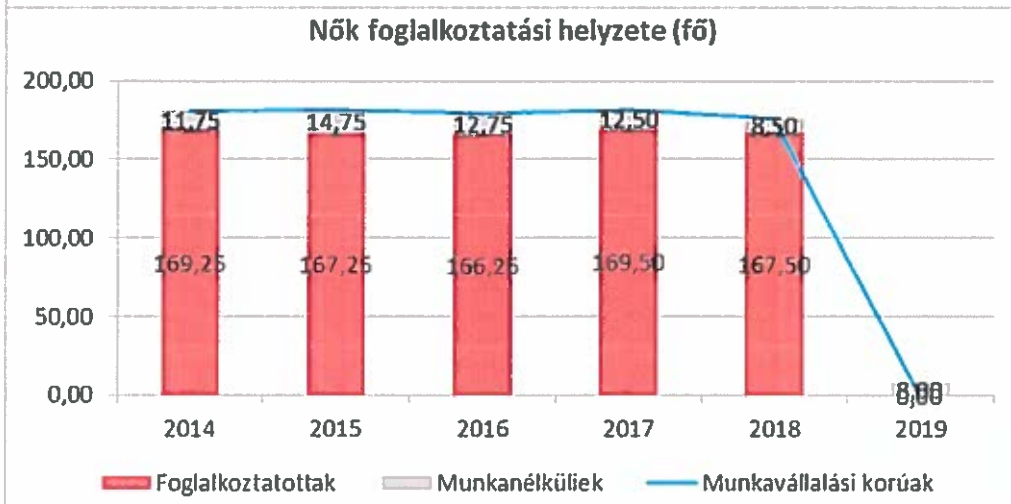
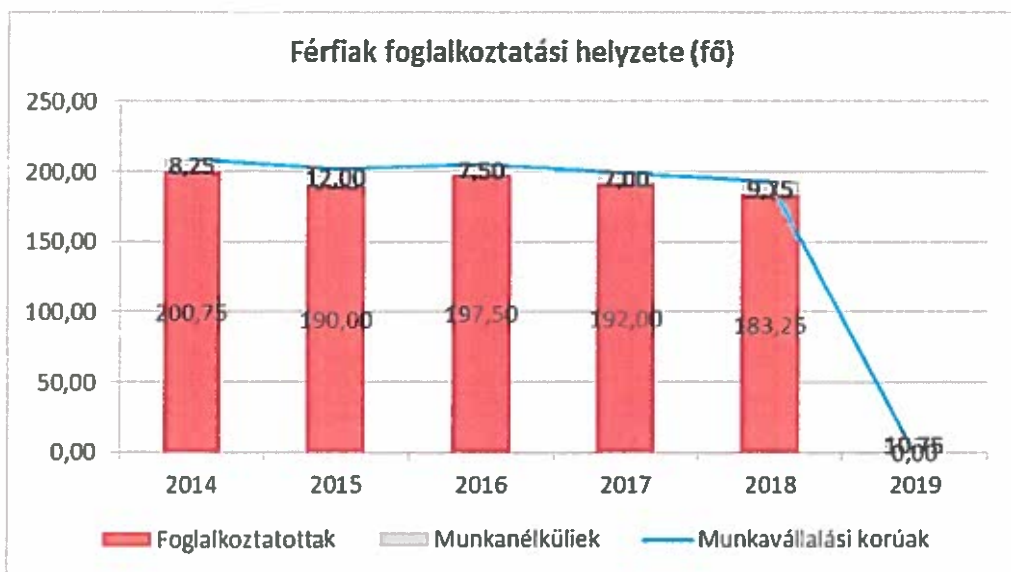
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A helyi adatgyűjtés célja, hogy bemutassa, az aktív korú lakosságból milyen arányban érinti a munkanélküliség a nőket és a férfiakat (5.1.1 táblázat). Nagykökényesen a 2014-2019 közötti vizsgált időszakban a munkanélküliség a nők körében a 2018.-2019. év kivételével magasabb volt, mint a férfiaknál. Fontos megjegyezni, hogy a munkavállalási korú nők száma és a női foglalkoztatottak száma a vizsgált időszak között lényegesen alacsonyabb volt a férfiaknál.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2014	209	181	200,75	169,25	8,25	11,75
2015	202	182	190,00	167,25	12,00	14,75
2016	205	179	197,50	166,25	7,50	12,75
2017	199	182	192,00	169,50	7,00	12,50
2018	193	176	183,25	167,50	9,75	8,50
2019	n.a.	n.a.	-	-	10,75	8,00

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A nők helyzetének vizsgálata során településünkön az országos helyzetképhez hasonló kép bontakozott ki. Több családnál még napjainkban is a hagyományos női szerepeket részesítik előnyben, melyben a nő munkavállalása háttérbe szorított, és főként a család ellátása területén kell, hogy megtalálja a helyét. A fiatal felnőtteknél és a középkorúaknál ezen szerepek már elhomályosulnak és előtérbe kerül a munkakeresés és a karrier. Az elmúlt évek során a női munkanélküliek száma 2014. és 2015. években volt a legmagasabb, azóta csökkenő mértéket mutat.

A családalapítást követően a fiatal anyukáknak nehéz a munkába való visszatérés, amely nemcsak anyagi, de lelki problémákhoz is vezethet. Fontos feladat a munkahely és a családi élet összehangolása, amelyeknek a családbarát munkahelyek létrehozása és a rugalmas munkaidő szervezés lehetősége teremthet alapot.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az alapképzés, és az átképzés is nagyon fontos szerepet játszik abban, hogy csökkenthető legyen a munkanélküliség. Cél, hogy minden munkavállalási korú nő elhelyezkedjen, hiszen egy családban kell, hogy a nő is jövedelmet szerezzen, és ennek lehetősége abban áll, hogy részt vesznek képzési programokon.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A mai világban az alacsony képzettséggel rendelkező nőknek szinte lehetetlen elhelyezkedni. Ennek érdekében meg kell valósítani, lehetőséget kell adni arra, hogy emeljék tudásszintjüket, így szélesebb az a kör, ahol elhelyezkedhetnek, könnyebben tudják családjuk számára megteremteni a megélhetést, melyhez nem elegendő kizárólag a férfi jövedelme.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Alapvető elvárás országos szinten, hogy a nők nem szenvedhetnek hátrányos megkülönböztetést a bérezés során sem. Ennek megfelelően végzi minden munkáltató a tevékenységét.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

(pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - *a gyermekek életkorának megfelelően* – különösen bölcsődében, munkahelyi bölcsődében, családi bölcsődében, mini bölcsődében, napközbeni gyermekfelügyelet alternatív napközbeni ellátás keretében, valamint óvodában, iskolában.

A településen nincs bölcsőde, a Nagykökényesen lakó gyermekeket a környékbeli települések (Lőrinci, Hatvan, Boldog) bölcsődéi fogadják, ha kapacitás kihasználtságuk megengedi.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

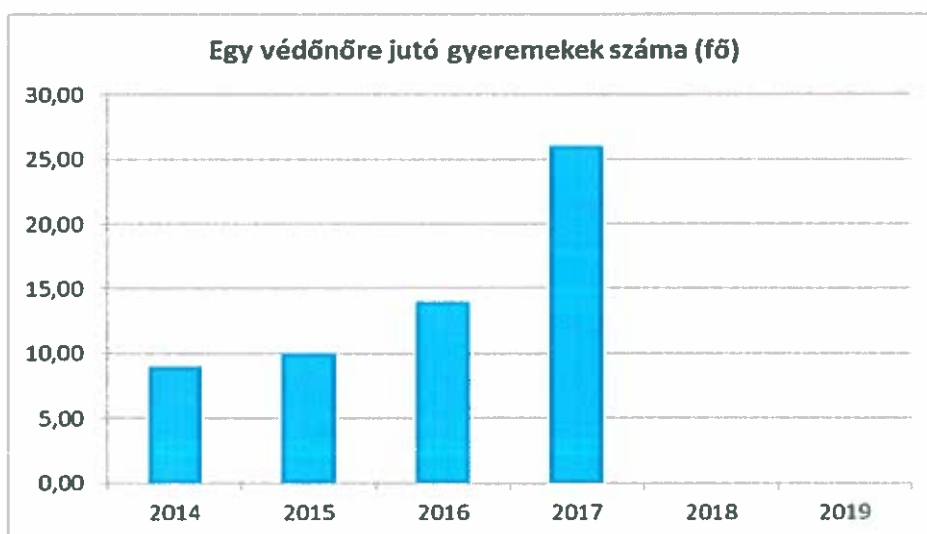
E ponthoz kapcsolódóan vizsgáltuk, hogy a törvényben rögzített célok megvalósítására milyen intézkedések történnek a településen. A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. Vizsgáltuk továbbá, hogy adott településen milyen módon történik ténylegesen a családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretek átadása, hogyan alakul a szolgáltatáshoz történő hozzáférés, a védőnői szolgálaton kívül milyen más szerv segíti a mindennapokban a család-és nővédelmi gondozást.

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2014	1	9	9,00
2015	1	10	10,00
2016	1	14	14,00
2017	1	26	26,00
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A vizsgált időszakban Nagykökényes településen nem történt nyilvánosságra került nőket érintő, vagy családon belüli erőszakos eset.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Településünkön nem működik sem anyaoththon, sem átmeneti családi otthon, a krízishelyzetben lévő családok, gyermekek, édesanyák Hatvan városában találnak anyaoththont, családok átmeneti otthonát.

A szükséges ellátáshoz való hozzájutásban az önkormányzat minden esetben segítséget nyújt.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Nagykökényesen női Polgármester van, aki társadalmi megbízatású és már második ciklusát tölti. A nagykökényesi 5 tagú képviselő-testületnek 2019. október 13-a óta további 2 fő női képviselője is van, akik mindketten családanyák is és egyikük társadalmi megbízatású alpolgármester is lett.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság.

A munkanélküliség össztársadalmi –de térségünkben nem túlzott mértékű- probléma, melyet a Hatvani Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, az Önkormányzat és a szociális intézmények szoros együttműködésével létrehozott komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elszigetelődés	Elszigetelődés megszüntetése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. Az öregek aránya a Föld teljes népességét figyelembe véve 2000-ben 10 % volt, 2050-ben 25 % körül várható, míg ez az arány Európában 36-37 %-os mértéket mutat. Az Európa egészére érvényes általános öregedési folyamat Magyarországon is jellemző. Folyamatosan, az utóbbi években pedig gyorsuló ütemben csökkent a 14 éves és ennél fiatalabb korcsoportok aránya és emelkedett az idősebb aktív korúaké, de még inkább a 60 éven felülieké. Ezen arányok a születések és halálozások trendjeiből erednek, a vándorlások szerepe eddig nem volt meghatározó. Míg a demográfiai öregedés, a korstruktúra romlása a maga átütő társadalmi hatásaival kedvezőtlen folyamatot jelenthet, az életkor meghosszabbodása nagyon is pozitív jelenség. A társadalmi szolidaritás megkívánja, hogy a fiatal generációk fokozott gondot fordítsanak a teljes népesség immár egyötödét kitevő, a munkából lassan kiöregedő, vagy már kiöregedett népesség életkörülményeire, életminőségére. Az életkörülményeket - így az időskorúakét is - általában a lakáshelyzettel, a jövedelemmel és a fogyasztás szerkezetével, színvonalával lehet jellemezni, figyelemmel a háztartások szerkezetére.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Itt hangsúlyosan figyeltünk a demográfiai trendekre.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában – *az egységes értelmezés miatt összegezzük* - az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

- A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer:
 1. saját jogú; és
 2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.
- A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:
 1. az öregségi nyugdíj,
 2. a rehabilitációs járadék, melyet 2015.01.01-től már nem állapítanak meg.
- A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:
 1. az özvegyi nyugdíj;
 2. az árvaellátás;
 3. a szülői nyugdíj;
 4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
 5. özvegyi járadék.
- Időskorúak járadéka

Időskorúak járadéka

A Szt. 32/B. § értelmében „(1) Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-át,

b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át.

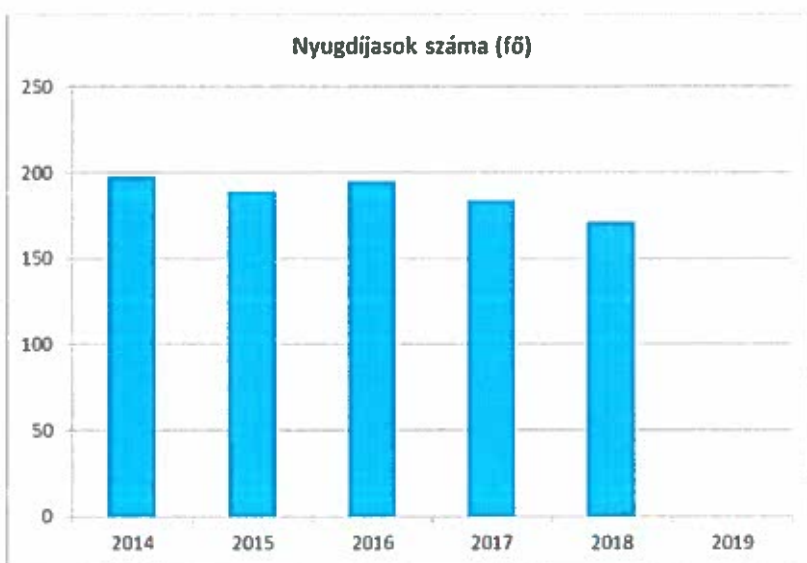
(1a) 2018. évtől az időskorúak járadékának (1) bekezdés szerinti jövedelmi jogosultsági határai Tny. 62. § (1) bekezdésében meghatározott szabályok szerint, a nyugdíjemeléssel megegyező arányban emelkednek. Az időskorúak járadéka jövedelmi jogosultsági határainak forintban kifejezett összegét a Kormány évente rendeletben meghatározza.

(2) Az aktív korúak ellátására való jogosultságnak a nyugdíjkorhatár betöltésére tekintettel történő megszüntetése esetén a járási hivatal a döntés véglegessé válását követően haladéktalanul, hivatalból eljárást indít az időskorúak járadékára való jogosultság megállapítása iránt. A jogosultság megállapítása esetén annak kezdő napja az aktív korúak ellátására való jogosultság megszűnését követő nap.”

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2014	77	121	198
2015	70	119	189
2016	75	120	195
2017	67	117	184
2018	65	106	171
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjasok számát tekintve is elmondható, hogy a nők száma minden vizsgált évben jelentősen magasabb a férfiak számánál. A nyugdíjasok száma 2015. évben csökkent, 2016-ban ismét növekedett, majd 2017-től kezdődően csökkenő tendenciát mutatott. Ellátatlan nyugdíjas nincs.

Az önkormányzati és állami támogatásokon, támogató szolgáltatásokon felül nagyon fontos a közösség szerepe is, megelőzve a mentális és ezzel együtt járó fizikai megbetegedések kialakulását. A nyugdíjasok száma településünkön magas.

Az Önkormányzat szociális ellátásaival, a falugondnok és a családsegítő közreműködésével és kifejezetten az időseknek rendezett programokkal figyelmet fordít az idősekre.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Ftt. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségterítés jár. A nyugdíj előtti álláskeresői segély feltételeit a Ftt. 30. §-a rögzíti.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A rendszerváltozás első évtizedében jelentősen lecsökkent a gazdaságilag aktív népesség aránya és óriásira növekedett a munkanélküliség, mely elsősorban a fiatalabb, gyermekeket eltartó rétegeket érintette. Az 1990-es évek elején a munkahelyek számának visszaesésével a nyugdíjas korúak, vagy nyugdíj előtt állók elhelyezkedési esélyei csökkentek a legjelentősebben. 1990-hez viszonyítva nőtt a 60 éven aluli inaktív keresők aránya és hasonló mértékben emelkedett a 60 éven felüli idős, inaktív keresők aránya az amúgy egyre csökkenő számú népességben belül.

A munkanélküliségi ráta településünkön a környező településeken található jelentős számú munkahelynek és a főváros közelségének köszönhetően nem különösen magas, de az idősebb korúak munkába állása nehezített, hiszen inkább a fiatal és közép korosztályú képzett és nyelveket is beszélő munkaerőt keresik. A kirekesztődés megakadályozása és az információhoz való hozzáférés elérhetősége fontos ezen csoport számára, hiszen a társadalmi felzárkóztatást célozzák.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az időskorúakra is nagy figyelmet kell szentelni ilyen kis lélekszámú településen, hiszen a folyamatosan növekvő öregedési index alapján elmondható, hogy az élhető település érdeke az időskorúak életének jó minőségi szinten való tartása.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Településünkön azonban nem fordul elő hátrányos megkülönböztetés az idősebb korosztály foglalkoztatása területén.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2014	20,00	5,00	25,00%	-	n.a.	-
2015	26,75	5,75	21,50%	-	n.a.	-
2016	20,25	4,25	20,99%	-	n.a.	-
2017	19,50	7,00	35,90%	-	n.a.	-
2018	18,25	6,00	32,88%	-	n.a.	-
2019	18,75	7,25	38,67%	-	n.a.	-

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az alapellátás megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális helyzetükből vagy más okból származó problémák megoldásában.

A 3000 fő alatti Heréd településen szociális alapszolgáltatási formák az Szt. 57. §-a szerint: étkeztetés, házi segítségnyújtás és a családsegítés. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra nincs igény.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Házi segítségnyújtás keretében főként idős emberekről, fogyatékos személyekről, valamint azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről gondoskodnak, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítják:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

A szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II.18.) helyi önkormányzati rendelet szerint:

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Házi segítségnyújtás keretében főként idős emberekről, fogyatékos személyekről, valamint azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről gondoskodnak, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítják:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.
- A szociális gondozók szabadidős programokat szerveznek, szükség szerint megszervezik az egészségügyi alapellátáshoz jutást (orvoshoz kísérés, felvilágosító előadások szervezése, mentális gondozás), segítenek hivatalos ügyek intézésében.

Nagyköényes településen a házi gondozást a Lőrinci székhelyű szociális társuláson keresztül biztosítják, Évente 1-2 fő igényli a gondozónőt, akinek óradíját a gesztor Lőrinci önkormányzat határozza meg.

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani és a helyi önkormányzati rendeletben szabályozott feltételeknek megfelelnek.

Étkeztetésre jogosult Nagyköényes községben szociális rászorulóként a személy:

- a) kora miatt: mindenki, aki 60. életévét betöltötte,
- b) egészségi állapota miatt, aki egészségkárosodásának mértéke eléri az 40 %-ot,
- c) aki fogyatékos,
- d) aki hajléktalan,
- e) akinek környezettanulmány alapján igazolt lakhatási és szociális körülményei együttesen nem teszik lehetővé önmagáról való gondoskodást.

A szociális étkeztetés ellátás a közétkeztetési vállalkozástól rendelt 2 fogásos meleg ebéd ingyenes lakásra szállításával történik.

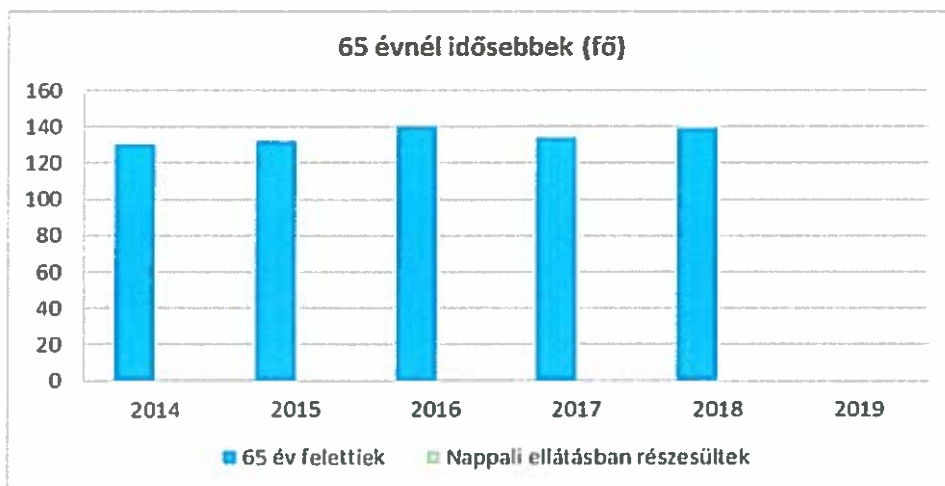
Nagyköényes településen nem működik már főzőkonyha, csak tálalókonyha az óvodában, ezért a Szociális törvény szerinti étkeztetés feladatának éttermi vállalkozóval kötött szerződéssel tesz eleget az Önkormányzat. A jó minőségű és megfelelő mennyiségű ebédet a 220 Ft/nap állami támogatást levonva 400 Ft-ért kapják meg házhozszállítással. A korábbi 470 Ft-ról történt díjcsökkentés hatására, 2019-évi 11 főhöz képest is jelentősen többen, 2021. májusában 25 fő veszi igénybe az étkeztetést.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2014	130	n.a.	-
2015	132	n.a.	-
2016	140	n.a.	-
2017	134	n.a.	-
2018	139	n.a.	-
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A táblázatból látható, hogy településünkön a 65 év feletti lakosság száma 130 és 140 fő között ingadozó. Senki sem részesül nappali ellátásban.

A táblázatból látható, hogy településünkön egyetlen 65 év feletti lakos sem részesül nappali ellátásban, mert az Szt. 65/F. § szerinti ellátás csak a 3000 fő feletti településeken kötelező. Nagykökényesen nincs idősek otthona, építését állami vagy egyházi finanszírozásban tervezték, melyhez az Önkormányzat már területet is felajánlott. A projekt megakadt.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2014	n.a.
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadékában részesülőkről nincs adatunk, illetve nincs ilyen ellátott a településen.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen folyamatosan vannak kulturális programok, az Önkormányzat is kiemelten foglalkozik az idősök hasznos és kulturált szabadidő eltöltéséről. Az Idősek Napján a helyi fiatalok által előadott műsorral és népdalkórusok valamint néptáncosok fellépésével kedveskedtek az idősöknek amellett, hogy a Képviselő-testület döntése értelmében minden 65 év feletti lakos 3000 Ft-os élelmiszerre felhasználható utalványban részesül nem jövedelemalapú helyi támogatásként.

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket. A helyi könyvtárban mindenki térítésmentesen használhatja az internetes kapcsolattal rendelkező számítógépeket. 2017. október-november hónapokban volt ingyenes informatikai oktatás az idősök részére, melyen 12 fő vett részt.

Az idősök informatikai jártassága 2020. és 2021. COVID évben főként az idős korosztályt ért elzártságon is enyhíthetett a családtagokkal és barátokkal való szélesebb kommunikáció megteremtésével.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Alapvető igény ebben az életkorban a lehető legjobb egészségi állapot megtartása, elérése. Ennek érdekében a közös hivatalt is ellátó önkormányzatok segítségével a helyi orvos, egészségügyi ismeretekkel rendelkező személy segítik a lakosságot.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Digitális írástudatlanság	további informatikai képzések szervezése
elmagányosodás	idősök számára programok, szabadidős tevékenységek megvalósítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékosssággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 §. szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. A településen fogyatékosssággal élők létszámára, a fogyatékossság formájára és mértékére pontos adat nem áll rendelkezésre.

7.1 A településen fogyatékosssággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Településünkön kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára, mert alig van munkáltató, a mezőgazdasági TSZ-en kívül csak a két üzlet és a csupán 1-1 főt foglalkoztató posta-, takarékszövetkezet-, és önkormányzati hivatal a helybeni munkahely. Jelenleg nincs a településen csak fogyatékkal élőket, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

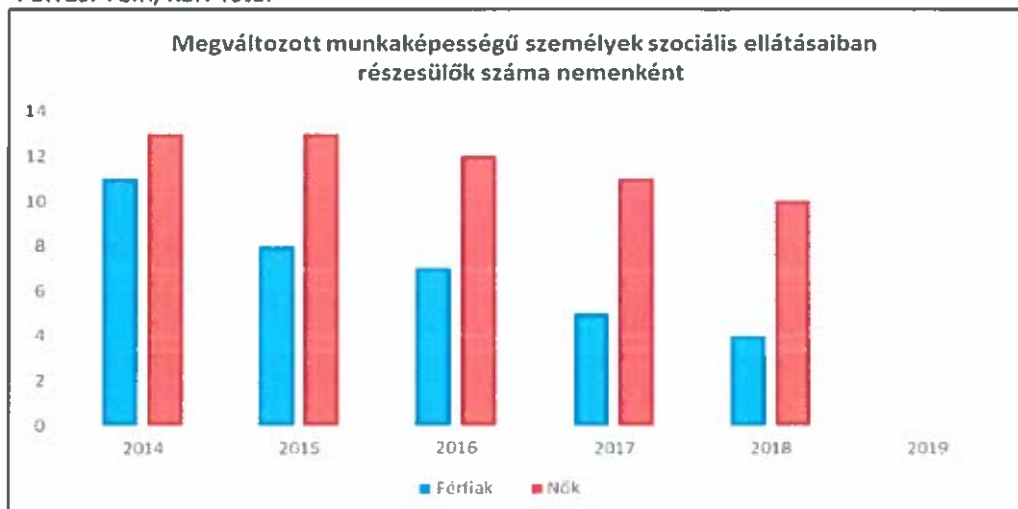
a) rehabilitációs ellátásban részesül,

b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.(Flt. 57/B §.)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2014	11	13	24
2015	8	13	21
2016	7	12	19
2017	5	11	16
2018	4	10	14
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A törvények által fennálló kötelezettségeket figyelembe véve a rászorulóknak megadjuk a szükséges segítséget, támogatást annak érdekében, hogy ne szenvedjenek hátrányt. Településünkön a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma 2014.évtől folyamatos csökkenést mutat, mely nem feltétlenül azt jelenti, hogy a lakosság egészségesebb lett, hanem az ellátás feltételei szigorítása is okozhatja a csökkenést.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével
A településen nem működik önkormányzati fenntartású fogyatékosokat nappali ellátásban
részesítő intézmény. Állami, civil és egyházi fenntartású fogyatékos személyeket nappali
ellátásban részesítő intézmény sincs.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élők a munkavállalók egyik leghátrányosabb helyzetű csoportja. Munkaerőpiaci helyzetük lényegesen rosszabb, mint a lakosság többi tagjáé. Nehezebben találnak tartós foglalkoztatást biztosító munkahelyet, illetve ha valaki már gazdaságilag aktív korában válik fogyatékosná, nagyon kicsi az esélye, hogy korábbi munkahelyén foglalkoztatják. A munkaerőpiacon való részvétellel pénzbeli és nem pénzbeli járandóságokhoz lehet hozzájutni, ami pozitív hatással van a résztvevők egészségére. Ezen túlmenően a munka elősegíti a személyiség fejlődését, meghatározott státuszt és elismertséget biztosít. Lehetővé teszi a társadalmi kapcsolatok kialakulását és a társadalomba való beilleszkedést.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs információnk arról, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen.

A foglalkoztatás akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. A fizikai akadályozottság a település domborzati viszonyai miatt igen sok helyen jelen van, de ez nem jelenti azt, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának akadálya lenne. Inkább az a probléma, hogy nincs foglalkoztató.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek alapszolgáltatást nyújtó intézmény nincs a településen. Támogató szolgálat nem működik. Szükség esetén biztosított a házi segítségnyújtás térségi szinten, de nem igénylik a település lakói.

Sajnálatosan a családsegítés és a közösségi ellátás statisztikai nyilvántartásában nem szerepel, hogy a szolgáltatást igénybevevőnek van-e bármilyen fogyatékosága, ezért itt csak becsült adatokat fogunk kapni.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosághoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

Az önkormányzat a lehetőségeihez mérten segíti ezen személyek életének megkönnyítését, együttműködve az érintett személyek igényeinek megfelelően. Speciális ellátásként gyermekvédelmi rendeletében havi 10.000 Ft összegű támogatást nyújt azon családok részére, ahol fogyatékkal élő gyermeket nevelnek.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre.

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit.

A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre.

Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

Nagykökényesen az Óvoda mellett a TOP pályázat keretében kiépített parkoló építésénél már kritérium volt a mozgáskorlátozott parkoló kialakítása, egyéb közterületeken nincsenek még kiépített parkolók, de a parkolási lehetőségek tágasak.

A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint – a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították.

A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára – sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni.

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog biztosított a településen: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőikön keresztül, beleértve a fogyatékossgal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra.

A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseleti lehetőségének támogatása kiemelt feladat. Ennek érdekében az együttműködésre és a párbeszédre lehetőséget adó fórumokat hirdessen az önkormányzat.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat épületének akadálymentesítése részben megoldott, az ajtók szélesítése és a mosdó korszerűsítése lenne szükséges.

Az egészségügyi alapellátásnak helyet adó Művelődési Ház épületben a fogyatékkal élők számára az akadálymentesítés megoldott, és a felújításkor is figyeltek erre.

A 2007-ig iskolaként, majd Községi Ház és Könyvtárként működött volt Dessewffy Kúria TOP pályázat keretében felújítása történt az elmúlt években, melyhez épült rendezvényépület akadálymentesítése megoldott.

A könyvtárnak jelenleg helyt adó, 2012. évben LEADER támogatással felújított Alkotóházban is minden feltétel adott.

Az Óvoda épülete is akadálymentes, a 2019. nyarán zajlott TOP pályázati felújítás erre is kiterjedt.

A Hivatal épületébe a bejutás megoldott, viszont akadálymentes mosdó kialakítására nincs elegendő hely az épületben. A lakosság ellátásokhoz hozzáférését Kormányablak Busz is biztosítja.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személy számára jogszabályban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

Mint ahogyan az előző pontban kifejtésre került a középületek akadálymentesítése nagyobb részben megoldott.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betarttatása nehéz feladat a hatóságok előtt. Azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni e kötelezettségüknek.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Akadálymentes parkolóhely településünkön jelenleg nincs kijelölve, de parkolóhelyeink tágasak és a mozgáskorlátozottak számára is könnyen használhatóak. A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése részben biztosított a településen. A közösségi tömegközlekedés akadálymentesítése kezdeti stádiumban van. A távolsági autóbuszok, melyek a tömegközlekedés egyetlen képviselői, azok általában alacsony padlós gépjárművek.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településünkön fogyatékos személyek számára nincs semmilyen szakszerű szolgáltatás. Hatvan városában található tartós bentlakásos, fogyatékkal élőket ápoló-gondozó célú lakóotthon.

A lakóotthon az érintett társadalmi réteg, a fogyatékosok és képviselőik (szülők, családtagok, szakemberek) kezdeményezésére civilszervezeti, valamint kormányzati támogatással jött létre.

A lakóotthonok alapvető jellemzője, hogy kis létszámú (6-14 fő) ellátását biztosítja, ezért a lakói számára családias légkört tud teremteni.

A lakóotthonok megpróbálják biztosítani, hogy lakóinak saját intim szférája (saját szoba ill. lakrész) legyen. A lakóotthonok feladatuknak tekintik, hogy a napi tevékenységeket a lakók akaratának figyelembe vételével közösen alakítsák ki. A lakóotthoni szemléletmód közé tartozik az is, hogy a lakókat minél nagyobb önállóságra tanítsa, segítse az önálló életvitel kialakulását és ez által a lakók társadalomba történő beilleszkedését.

A normalizációs elv szerint egy adott társadalomban a fogyatékosok számára is ugyanazokat az életfeltételeket kell biztosítani, melyek a társadalom többi tagja számára is biztosított. A lakóotthonok munkáikat, feladataikat e szellemben végzik.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat próbál segíteni, támogat minden olyan civil szervezetet, alapítványt, amelyek hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújtanak, vagy kívánnak bevezetni.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Részleges akadálymentesítés	Akadálymentesítés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A helyi és - kis település lévén- a környező települések szervezetei folyamatosan gyarapodnak, tevékenységüket bővítik annak érdekében, hogy ezen települések élhetőbben legyenek, csökkenjen az elvándorlás és az öregedési index. Ezért van szükség arra, hogy olyan rendezvények kerüljenek megrendezésre, melynek látogatottsága révén ismeretekben gazdagodhatnak a lakosok és az ide látogatók, valamint megismerjék ezen települések nyújtotta lehetőségeket. Az igények felmérése az alap, melyhez hozzáadódik a közös munka, ezáltal a szervezők, megvalósítók is élvezhetik „munkájukat” és annak gyümölcsét.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Községünkben jó kapcsolatot ápolunk a katolikus egyházzal. A településen semmilyen, így Roma Kisebbségi Önkormányzat sem működik.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az Önkormányzatok közötti stratégiai cél a kistérségben élők életkörülményeinek, életminőségének javítása, az élhető és fenntartható települések megalapozása.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön nemzetiségi önkormányzat nincs.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A néptáncsoport 2010-ben alakult, 2013. év óta már egyesületi keretek között tevékenykednek. Az elmúlt évek során már nemcsak a települési eseményeken vettek részt színvonalas, valódi – többnyire palóc- néptánc hagyományokat ápoló műsorukkal, hanem felkérésre a környező településekre is elvitték a hagyományápolást. A Lőrinci Pityang Egyesület keretein belül működő felnőtt és gyermek néptáncsoportokkal szoros kapcsolatban állnak, 2018. évben is biztosította az Önkormányzat tánctanulásra a felújított, korszerű színpaddal ellátott Művelődési Ház nagytermet. A hagyományos néptáncsoport találkozójuk 2020. COVID évben sajnos nem kerülhetett megtartásra.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit partnerek elsősorban a munkahely teremtés és a közösségi élet fejlesztése tevékenységeinkben válhatnak ideális partnerekké.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során konzultáltunk az illetékes és érintett partnercsoportok képviselőivel, a civil szervezetekkel, intézmények vezetőivel. Az elkészítés folyamatába bevonásra kerültek, egyéni problémák és megoldási alternatívák felvázolására is lehetőségük volt, melyeket közösen megvitattunk és ezek alapján elkészítettük jelen programunkat.

Önkormányzatunk HEP Fórum keretében 2018.06.27-én várta a meghívottakat, akik hozzászólhattak a program kidolgozásához. A program megvalósíthatóságát és szakmaiságát is mindvégig szem előtt tartottuk. A különböző szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeit személyesen kezeltük.

A HEP 2021. évi felülvizsgálata során a Fórum megtartása a COVID veszélyhelyzetre tekintettel 2021.05.17.-05.21. között online formában történt.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Nagyköényes Község Települési Esélyegyenlőségi Programja mindenki számára nyilvános és elérhető. A hozzáférés a Herédi Közös Önkormányzati Hivatalban és Nagyköényesi Kirendeltségén ügyfélfogadási időben, vagy előre egyeztetett további időpontban megtekinthető és a település www.nagykokenyes.hu honlapjára is felkerül.

Fontos továbbá minden elérhető eszközt és helyi médiumot bevonni (tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó stb.) a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében, ezért megjelenéseink és rendezvényeink esélyegyenlőség biztosítását szem előtt tartva kerülnek megvalósításra.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Inaktív álláskereső	Munkaerőpiaci program keretében motiváltság fejlesztése, szakképzettség fejlesztése
Gyermekek	Szünidei programok hiánya	Szünidei programok szervezése
Nők	Elszigetelődés	Elszigetelődés megszüntetése
Idősek	Informatikai írástudatlanság	További informatikai képzések szervezése
Fogyatékkal élők	Részleges akadálymentesítés	Akadálymentesítés
Valamennyi célcsoport	Pandémia, COVID veszélyhelyzet miatti elzárkózás, elmagányosodás, elszegényedés, állásvesztés	Segítő szolgáltatások biztosítása; helyi szabadtéri programok szervezése; közszolgáltatásokhoz folyamatos hozzáférés biztosítása; rászorultak anyagi támogatása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Állásbörzék szervezése, átképzési lehetőségek szervezése	Partnerek: Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Önkormányzat Felelős: Polgármester, Jegyző
Gyermekek	Szünidei programok szervezése	Partnerek: Önkormányzat Felelős: polgármester
Nők	A nők elszigetelődésének, veszélyeztetettségének megszüntetése	Partnerek: Önkormányzat Felelős: polgármester
Idősek	Informatikai képzések szervezése Elmagányosodás	Partnerek: Önkormányzat Felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés a községre kiterjedően	Partnerek: Önkormányzat Felelős: polgármester
Valamennyi célcsoport	Pandémia, COVID veszélyhelyzet miatti hátrányok csökkentése	Partnerek: Önkormányzat Felelős: polgármester

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők készségeik segítségével ki tudjanak törni a jelenlegi helyzetükből.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltésének biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök elmagányosodásának elkerülésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az elszigeteltség megszüntetését, valamint a helyi közéletben történő aktív részvételüket.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítására, továbbá kiemelt terület munkavállalásuk elősegítése, új ismeretek elsajátítása.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Cím:	Állásbörzék szervezése, átképzési lehetőségek szervezése
Leírás:	A településen élő aktív korúak körében jelen lévő nem számottevő munkanélküliséget a Munkaügyi Központ segítségével tartott állásbörzék szervezésével és célirányos oktatással, motiváló tevékenységekkel szeretnénk csökkenteni. Ez a fajta látókör szélesítés elősegítené az elsődlegesen munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket.
Felelős és határidő:	2023.12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	1. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtávú: 1-2 %-al csökkenteni a munkanélküliséget. Középtávú: 5 év múlva még nagyobb csökkenés. Hosszú távú: 10 év múlva még nagyobb csökkenés.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	Helyi adottságok feltérképezése, pályázat benyújtása közfoglalkoztatásra, új munkahelyek létrehozás és megtartása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	önkormányzati adatok, helyi adatgyűjtés, TelR, KSH. Csökken a munkanélküliek száma, munkahelyek létrejötte, alacsony lesz a munkanélküliségi ráta, nő a foglalkoztatás.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Pályázati pénz, támogatás, technikai háttér, szakemberek megléte.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Működési és pályázati támogatás függvénye, önkormányzati döntés alapján folyamatosan megvalósítható.

Cím:	Gyermekek részére szünidei programok szervezése
Leírás:	Szeretnénk megoldani, hogy a községünkben élő gyermekek kulturált körülmények között tölthessék el szabadidejüket.
Határidő:	2023.12. 31
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Közművelődési előadó, Családsegítő
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtávon: tájékoztatás, pályázati lehetőségek felkutatása, középtávon: programok szervezése. Hosszú távon: a programok lebonyolítása.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	-igényfelmérés, -pályázati lehetőségek felkutatása, - szünidei programok szervezése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Önkormányzati adatok, helyi adatgyűjtés
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	pályázati pénz,támogatás,önkormányzati forrás, technikai háttér,személyzet.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	pályázati támogatás függvénye, a pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján.

Cím:	Nők elszigetelődésének, háttérbe szorulásának megelőzése
Leírás:	Nők elszigetelődésének és ezzel veszélyeztetettségének a megszüntetésére való törekvés.
Határidő:	2023.12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Közművelődési előadó
Kategória:	III. A nők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A nők civil vagy más szervezetekkel együttműködve önszervező csoportokat alkotva,saját erőforrások, szükségletek, kölcsönös segítések, támogatásának elősegítése.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	A civil vagy más szervezetekkel együttműködve is, önszervező csoport szervezése saját erőforrások, szükségletek, kölcsönös segítések, támogatások feltérképezésére, mozgósítására. Az önszervező anyacsoportokat szervező és működtető civil, egyházi, vagy önkormányzati kezdeményezések támogatása (helyiség, gyermekfelügyelet, apás gyerekprogramok, pénzügyi támogatás, pályázati forrás), iskolabuszok, kooperáció más szolgáltatókkal.

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	önkormányzati adatok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán erőforrás Pénzügyi erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Fenntartható, amennyiben a célcsoport tagjai pozitívan állnak hozzá.

Cím:	További informatikai képzések szervezése az idősek részére
Leírás:	Községünkben a digitális írástudatlanság jellemző probléma az idősek tekintetében. Szeretnénk növelni az informatikai eszközöket használni tudók számát, ezzel is növelve az információkhoz történő hozzájutást.
Határidő:	2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, közművelődési .ea.
Kategória:	IV. Az idősek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtávú: tájékoztatás, képzés szervezése Középtávú: egyre többen vesznek részt a képzésen Hosszú távú: további képzés indítása.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	- igényfelmérés, - jelentkezők összeírása - képzés megszervezése, - képzés folytatása - további képzések szervezése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	nagy az érdeklődés magas a részvétel a képzésen további képzések iránti igény az időskorú lakosság körében nő az informatikai eszközöket használni tudók száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	önkormányzati adatgyűjtés támogatás önkormányzati forrás technikai háttér szakemberek megléte
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Megvalósítható, ha a célcsoport tagjai pozitívan állnak hozzá. Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható.

Cím:	Elmagányosodás
Leírás:	Az idős emberek elszigetelődése erősödhet
Felelős és határidő:	2023. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Idősgondozás szakemberei, Családsegítő,
Kategória:	IV. Az idősek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtávú: feltérképezés Középtávú: pályázati forrás keresése, programok szervezéséhez Hosszú távú: ezen programok folyamatos megvalósítása
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	- igényfelmérés, - pályázati forrás felkutatása, programok szervezése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	a programokon részt vevők száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	önkormányzati adatgyűjtés támogatás önkormányzati forrás, pályázati forrás technikai háttér szakemberek megléte
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Megvalósítható, ha a célcsoport tagjai pozitívan állnak hozzá. Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható.

Cím:	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés az egész községre kiterjedően
Leírás:	Községünkben nem mindenhol történt meg az akadálymentesítés. Ezzel az intézkedéssel szeretnénk biztosítani az egyenlő esélyű hozzáférést a szolgáltatásokhoz községünkben.
Felelős és határidő:	2023. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Települési önkormányzati képviselők
Kategória:	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtávú: állapot felmérés, pályázat benyújtása. Középtávú: akadálymentesítés megkezdése községünkben. Hosszú távú: az intézmények és közterületek 100%-os akadálymentesítése.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program

Az intézkedés tartalma:	- állapot felmérés - pályázati lehetőségek felkutatása, - akadálymentesítés megkezdése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	- pályázat megnyerése, - akadálymentesítés megkezdése.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	- pályázati pénz, - önkormányzati forrás, - támogatás - technikai háttér, - szakemberek megléte.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján, vagy esetleg az önkormányzat pénzügyi lehetőségeinek függvényében.

Cím:	Pandémia, COVID veszélyhelyzet miatti hátrányok csökkentése
Leírás:	A COVID okozta veszélyhelyzet káros hatásai miatt segítő szolgáltatások biztosítása; helyi szabadtéri programok szervezése; közszolgáltatásokhoz folyamatos hozzáférés biztosítása; rászorultak anyagi támogatása szükséges.
Határidő:	2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester , Családsegítő
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége II. A gyermekek esélyegyenlősége III. A nők esélyegyenlősége IV. Az idősek esélyegyenlősége V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtávú: állapot felmérés. igényfelmérés, Középtávú: szolgáltatások megszervezése Hosszú távú: a járványok és más pandémiás helyzetek negatív hatásainak kiküszöbölése
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	- állapot felmérés - igényfelmérés - szociális és segítő szolgáltatások biztosítása - anyagi támogatások biztosítása - biztonságos szabadtéri rendezvények szervezése - Kormányablak busz számára a feltétel biztosítása és a lakosság széleskörű kiértékelése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	- szolgáltatások biztosítása - anyagi támogatások nyújtása - programok szervezése
	-

Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	- pályázati pénz, - önkormányzati forrás, - támogatás - technikai háttér, - szakemberek megléte.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az önkormányzat pénzügyi lehetőségeinek függvényében.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	Állásbörzék szervezése, átképzési lehetőségek szervezése	A településen élő aktív korúak körében jelen lévő nem származékos munkanélkülist a Munkaügyi Központ segítségével tartott állásbörzék szervezésével és célirányos oktatással, motiváló tevékenységekkel szeretnénk csökkenteni. Ez a fajta látókör szélesítés elősegítené az elsődlegesen munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket	Rövidtávú Foglalkoztatási Ösztályal való kapcsolattartás. Középtávú egyéb eszközrendszerek hozzáférése, Hosszú távú munkanélküliség csökkentése	Helyi adottságok feltérképezése, állásbörzék meghirdetése, új munkahelyek létrehozás és megtartása. A fent említett eszközrendszer segítségével, a közfoglalkoztatás bővítésével csökkenteni a munkanélküli lakosok arányát	polgármester	2023.12.31.	munkanélküliség száma	Pályázati pénz, támogatás, technikai háttér, szakemberek megléte.	Működési és pályázati támogatás függvénye, önkormányzati döntés alapján folyamatosan megvalósítható.
			Foglalkoztatási Ösztályal való együttműködés megállapodás						
			gazdasági program						

III. A gyermekek esélyegyenlősége									
	Szűnidei programok szervezése	A gyermekek szabadidős tevékenységének fejlesztése, szervezése	Elérni, hogy a gyermekek kulturált szabadidős tevékenységekbe való bevonásával segítsük a szocializációs környezetet.	Oktatási koncepciók	Pályázati lehetőségek felkutatása a szűnidei programok megvalósításához	polgármester, családszolgáltató, közművelődési előadó	2023.12.31..	bevonott gyerekek száma	pályázati forrás, önkormányzat saját eszközei, pályázati támogatás önkormányzati döntés alapján folyamatosan megvalósítható.
1									

III. A nők esélyegyenlősége									
	Nők elszigetelődése	Nők elszigetelődésének, veszélyeztetettségének megszüntetése	A nők civil vagy más szervezetekkel együttműködve önszorgú csoportok létrehozása.	A nők önszervező, önszorgú tevékenység kialakításával enyhíthetnek helyzetükön.	polgármester, közművelődési előadó	2023.12.31.	csoporthoz tartozók száma	humán erőforrás	Az önszorgú csoport
1									gényének függvénye

IV. Az idősek esélyegyenlősége									
	Információk ismeret hiánya	Az idősebb korosztály körében az információk ismeret hiánya	Az idősebb korosztály körében az információk ismeret hiánya	Információk képzés szervezésével segíteni, az e jártasságot elsajátítani igénylő tudást	közművelődési előadó, polgármester	2022.12.31.	bevonott idősek száma	pályázati forrás	gény szerint
1									
2	Elmagányosodás	Az idősek emberek elszigetelődése	Az idősek emberek számára tevékenységek szervezése	Az idősek emberek számára tevékenységek szervezése	polgármester, idősgondozásban dolgozó szakemberek, családszolgáltató	2023.12.31.	Programokon való megjelenések száma	pályázati forrás	pályázati forrás függvénye

V. A foglalkozással élő esélyegyenlősége									
	Fizikai és infokommunikációs infokommunikációs	Az infokommunikációs infokommunikációs	Az infokommunikációs infokommunikációs	Pályázati forrás	polgármester	2023.12.31.	Akadálymentesített terület	pályázati forrás	állagmegővítés, karbantartás
1									

II. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége, II. A gyermekek esélyegyenlősége, III. A nők esélyegyenlősége, IV. Az idősek esélyegyenlősége, V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
Pandémia, COVID veszélyhelyzet miatti hátrányok csökkentése	A COVID okozta veszélyhelyzet káros hatásai miatt segítő szolgáltatások biztosítása; helyi szabadtéri programok szervezése; közszolgáltatásokhoz folyamatos hozzáférés biztosítása; rászorultak anyagi támogatása szükséges.	Rövidtávú: állapot felmérés. Igényfelmérés, Középtávú: szolgáltatások megszervezése Hosszú távú: a járványok és más pandémia helyzetek negatív hatásainak kiküszöbölése	Helyi Esélyegyenlőségi Program	Állapot felmérés - igényfelmérés - szociális és segítő szolgáltatások biztosítása - anyagi támogatások biztosítása - biztonságos szabadidő rendezvények szervezése - Kormányablak busz számára a feltétel biztosítása és a lakosság széleskörű kiértékelése	Polgármester		2022.12.31.	- szolgáltatások biztosítása - anyagi támogatások nyújtása - programok szervezése	- pályázati pénz, önkormányzati forrás, támogatás - technikai háttér, szakemberek megléte.	Az önkormányzat pénzügyi lehetőségeinek függvényében.
					Családsegítő					
1										

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa társuláson keresztül fenntartott intézmények vezetői és az önkormányzati szakfeladatokon alkalmazottak számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokat munkájuk során beépítsék tevékenységükbe és programjaikba.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Jegyző felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi.

Így

- o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- Felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

- I. A szakmai partnerek véleményének, észrevételének kikérése mellett 2018.évben elkészítettük Nagykökényes Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját (melynek része az Intézkedési Terv), melyet a 127/2018. (XII.19.) számú határozatával a Képviselő testület elfogadott.
- II. Az I. pont szerint elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programot 2021.03.31-én áttekintettük, és a 34/2021.(III.31.) polgármesteri határozattal elhatároztuk 2021.05.17-ig HEP Fórum elé bocsátását. A veszélyhelyzetre tekintettel a HEP fórumot 2021.05.17-én online fórum keretében hívtuk össze, melyre a fórumtagok véleményét 2021.05.21-ig kértük. A beérkezett vélemények alapján Nagykökényes Községi Önkormányzat Képviselő-testülete feladat és hatáskörében eljárva, a Kormány által a 27/2021. (I.29.) Korm. rendelettel meghirdetett veszélyhelyzetre tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. tv. 46. § (4) bekezdése rendelkezései alapján Nagykökényes község polgármestere 50/2021. (V.31.) határozatával Nagykökényes Községi Önkormányzat Képviselő-testülete által a 127/2018. (XII.19.) határozattal elfogadott „Nagykökényes Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2018-2024)” felülvizsgálatát elfogadta.

Mellékletek:

- HEP - SZAKMAI PARTNEREK
- 127/2018. (XII.19.) képviselő-testületi
- 34/2021. (III.31.) polgármesteri határozat
- 50/2021. (V.31.) polgármesteri határozat

Dátum: Nagykökényes, 2021.május 31.

Besszer Andrásné
polgármester

HEP - SZAKMAI PARTNEREK

Védőnő	Samuné Vadnai Szilvia
Háziorvos	Dr. Kurpé László
Járási Hivatal vezetője	Szalatnai Gábor
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézményvezetője	Seprenyi Renáta
Nagykökényesi Kökényvirág Óvoda vezetője	Őri Dalma
Herédi Általános Iskola igazgatója	Bakosné Varga Valéria Éva
Közművelődési előadó	Péter Erzsébet
Nagykökényes Község jegyzője, HEP referens	dr. Farkas Andrea

K i v o n a t

Nagykökényes Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
2018. december 19-i ülésének jegyzőkönyvéből

127/2018.(XII.19.) képviselő-testületi határozat:

Nagykökényes Községi Önkormányzat Képviselő-testülete megvitatta és elfogadja - a jegyzőkönyv mellékletét képező- „Nagykökényes Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja ” című dokumentumot és a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum elé bocsátja.

Felkéri a Képviselő-testület a polgármestert és a jegyzőt a Programmal kapcsolatos további intézkedések megtételére.

Felelős: polgármester, jegyző

Határidő: 2018.12.31.

Kmf.

Besszer Andrásné sk.
polgármester

dr. Farkas Andrea sk.
jegyző

Kivonat hitelül: Podonyi Józsefné
jegyzőkönyvvezető

Értesülnek:

- ① HEP mentor e-mail útján
2. Jegyző
3. Pénzügy
4. Nyilvántartás

Nagykökényes Község Polgármesterétől
3012 Nagykökényes, Szabadság út 37.

NKÖ ~~218-1~~...../2021.

**Nagykökényes Község Polgármesterének
34/2021.(III.31.) határozata
Helyi Esélyegyenlőségi Program áttekintéséről,
felülvizsgálati határidő meghatározásáról**

Nagykökényes Községi Önkormányzat Képviselő-testülete feladat és hatáskörében eljárva, a Kormány által a 27/2021. (I.29.) Korm. rendelettel meghirdetett veszélyhelyzetre tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. tv. 46. § (4) bekezdése rendelkezései alapján a következő határozatot fogadom el:

Nagykökényes Községi Önkormányzat Képviselő-testülete által a 127/2018. (XII.19.) határozattal elfogadott „Nagykökényes Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja” -t áttekintettem és a veszélyhelyzeti akadályokra tekintettel vállalom, hogy gondoskodunk a Program 2021.05.17-ig történő felülvizsgálatáról, Helyi Esélyegyenlőségi Fórum elé bocsátásáról.

Felkérem és a jegyzőt, hogy a határozatról az érintetteket értesítse.

Felelős: jegyző

Határidő: azonnal

Nagykökényes, 2021. 03. 31.

Besszer Andrásné
polgármester

Értesülnek:

- 1.) HEP mentor
- 2.) Pénzügy
- 3.) Honlap
- 4.) TFÍK
- 5.) Irattár
- 6.) Nyilvántartás

Nagykökényes Község Polgármesterétől
3012 Nagykökényes, Szabadság út 37.

NKÖ/218-8.../2021.

**Nagykökényes Község Polgármesterének
50/2021.(V.31.) határozata
Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról**

Nagykökényes Községi Önkormányzat Képviselő-testülete feladat és hatáskörében eljárva, a Kormány által a 27/2021. (I.29.) Korm. rendelettel meghirdetett veszélyhelyzetre tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. tv. 46. § (4) bekezdése rendelkezései alapján a következő határozatot fogadom el:

Nagykökényes Községi Önkormányzat Képviselő-testülete által a 127//2018. (XII.19.) határozattal elfogadott „Nagykökényes Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2019-2024)” felülvizsgálatát elfogadom.

Felkérem és a jegyzőt, hogy a határozatról az érintetteket értesítse.

Felelős: jegyző

Határidő: 15 nap

Nagykökényes, 2021. 05. 31.

Besszer Andrásné
polgármester

Értesülnek:

- 1.) HEP mentor
- 2.) Pénzügy
- 3.) Honlap
- 4.) TFÍK
- 5.) Irattár
- 6.) Nyilvántartás